

SPELREGELS KORFBAL 2013

Uitgave van het Koninklijk Nederlands Korfbalverbond

postbus 417, 3700 AK Zeist

telefoon: 0343 - 49 96 00

e-mail via: <http://servicedesk.knkv.nl>

website : www.knkv.nl

Spelregels korfbal

De Officiële Spelregels van korfbal: deel 1 (zaalkorfbal), deel 2 (veldkorfbal) en Bijlage (scheidsrechtersgebaren) van deze uitgave, zoals vastgesteld door de IKF (International Korfbal Federation) op voorstel van de PRC (Playing Rules Committee). Deze spelregels treden op 1 juli 2013 in werking.

De specifieke spelregels voor damesploegen: deel 3a (zaalkorfbal) en deel 3b (veldkorfbal) van deze uitgave vallen niet onder de verantwoordelijkheid van de IKF; zij zijn vastgesteld door het Bondsbestuur van het KNKV; zij treden eveneens op 1 juli 2013 in werking.

Alle spelregels zijn in deze uitgave opgenomen.

In deze uitgave zijn de spelregels **vet** gedrukt. Indien er bij een spelregeltekst een door de PRC belangrijk geachte toelichting hoort is deze *cursief* aangegeven. De “gewone” toelichting op de desbetreffende spelregeltekst is niet cursief en niet vet gedrukt en springt in.

2013

Auteursrechten voorbehouden

INHOUD

Tekening speelveld zaalkorfbal voor gemengde en damesploegen	9
Tekening speelveld veldkorfbal voor gemengde ploegen	10
Tekening speelveld veldkorfbal voor damesploegen	11

DEEL 1; Spelregels en toelichting spelregels zaalkorfbal voor gemengde en damesploegen	13
---	----

Definitie en inleiding	13
------------------------	----

Hoofdstuk 1 Zaal, speelveld en materiaal

§ 1.1 Speelgebied	14
a Speelveld	14
b Aangrenzend gebied	14
c Bank	14
§ 1.2 Afbakening	14
§ 1.3 Palen	17
§ 1.4 Korven	18
§ 1.5 Bal	19
§ 1.6 Uitrusting van spelers en officials	20
§ 1.7 Schotklok	20

Hoofdstuk 2 Personen

§ 2.1 Spelers	21
a Aantal en indeling	21
b Opstelling en onvoltallige ploegen	21
c Vervanging van spelers	22
§ 2.2 Aanvoerder, coach, vervangende spelers en andere tot de ploeg behorende personen	24
a Aanvoerder	24
b Coach en assistent-coach	24
c Vervangende spelers en andere tot de ploeg behorende personen	25
§ 2.3 Scheidsrechter	26
a het keuren van zaal, speelveld en materiaal; het letten op veranderingen, die tijdens het spel optreden	26
b het handhaven van de regels van het spel	27
c het gebruiken van de officiële scheidsrechtersgebaren om zijn beslissingen te verduidelijken	28
d het ingrijpen, wanneer onbillijke bevoordeling van één der ploegen door niet tot het spel behorende omstandigheden wordt teweeggebracht	28
e het kennisgeven van het beginnen, onderbreken, hervatten en beëindigen van het spel en het beginnen en beëindigen van een time-out door een fluitsignaal	28
f het optreden tegen wangedrag van spelers, coaches, vervangende spelers en andere tot de ploeg behorende personen	29
g het optreden tegen overlast van het publiek	32
§ 2.4 Tijdopnemer en teller	32
a Een tijdopnemer wordt, waar mogelijk, aangesteld	32
b Een teller wordt, waar mogelijk, aangesteld	32
c Wanneer het spel is onderbroken kan de tijdopnemer de scheidsrechter door middel van een geluidssignaal attent maken op het feit dat één van de ploegen een time-out of een vervanging heeft aangevraagd	32
§ 2.5 Assistent-scheidsrechter	33

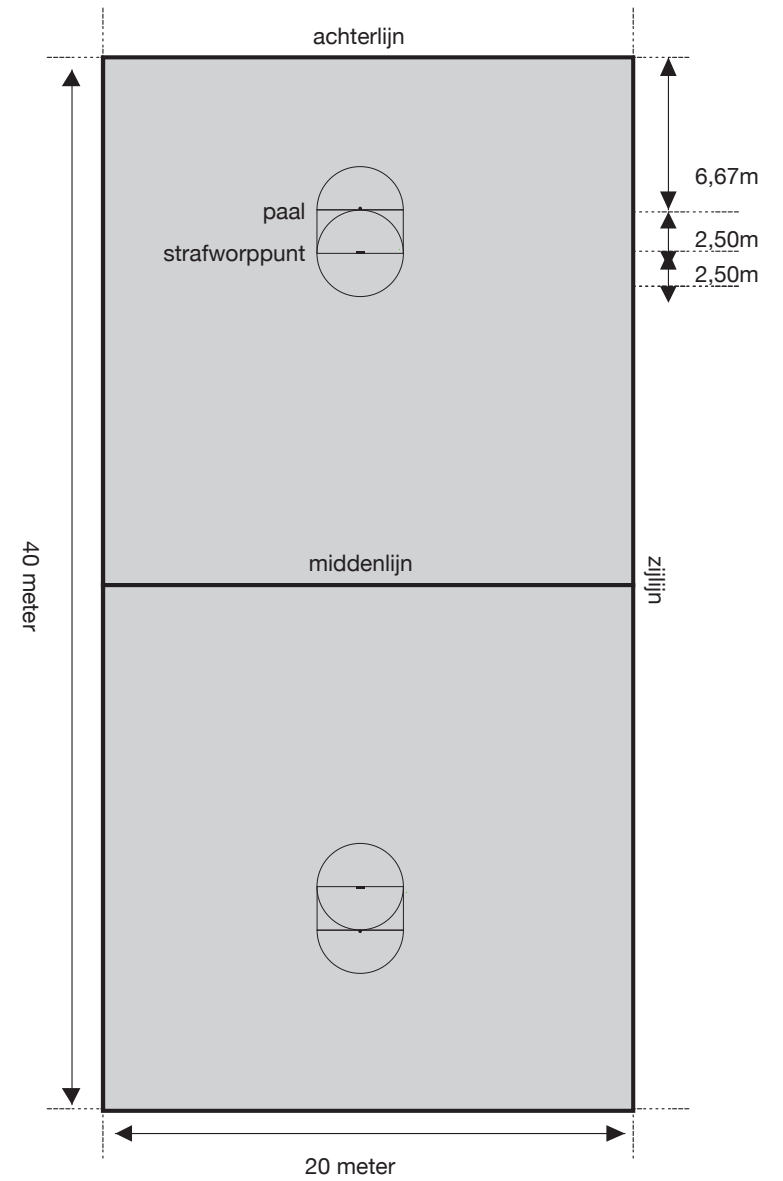
Hoofdstuk 3 Het spel

§ 3.1 Wedstrijdduur en time-out	35
a De speeltijd en de duur van de rust worden bepaald door een wedstrijdreglement	35
b Time-out	36
c Vervanging	36
§ 3.2 Doelpunten	37
a Geldige doelpunten	37
b Voorafgaande overtreding	37
c Ongeldige doelpunten	37
d De ploeg aan wie de scheidsrechter de meeste doelpunten toekent wint de wedstrijd	38
§ 3.3 Opstelling	38
a Keuze van aanvalsvak, indeling en opstelling	38
b Wijziging van de indeling	39
§ 3.4 Vak- en korfwisseling	39
§ 3.5 Uitworp	39
§ 3.6 Spelovertradingen	40
a de bal met het been of de voet aan te raken	41
b de bal met de vuist weg te slaan	41
c de bal vast te pakken, te vangen of te tikken terwijl een deel van het lichaam, behalve de voeten, de vloer raakt	41
d met de bal te lopen	42
e alleen te spelen	43
f de bal aan een medespeler over te geven	44
g het spel op te houden	44
h een tegenstander de bal uit de hand(en) te slaan, te nemen of te lopen	46
i een tegenstander te duwen, vast te houden of af te houden	46
j een tegenstander te zwaar te hinderen	47
k een tegenstander van de andere sekse bij het werpen van de bal te hinderen	49
l een tegenstander te hinderen die reeds door een ander wordt gehinderd	49

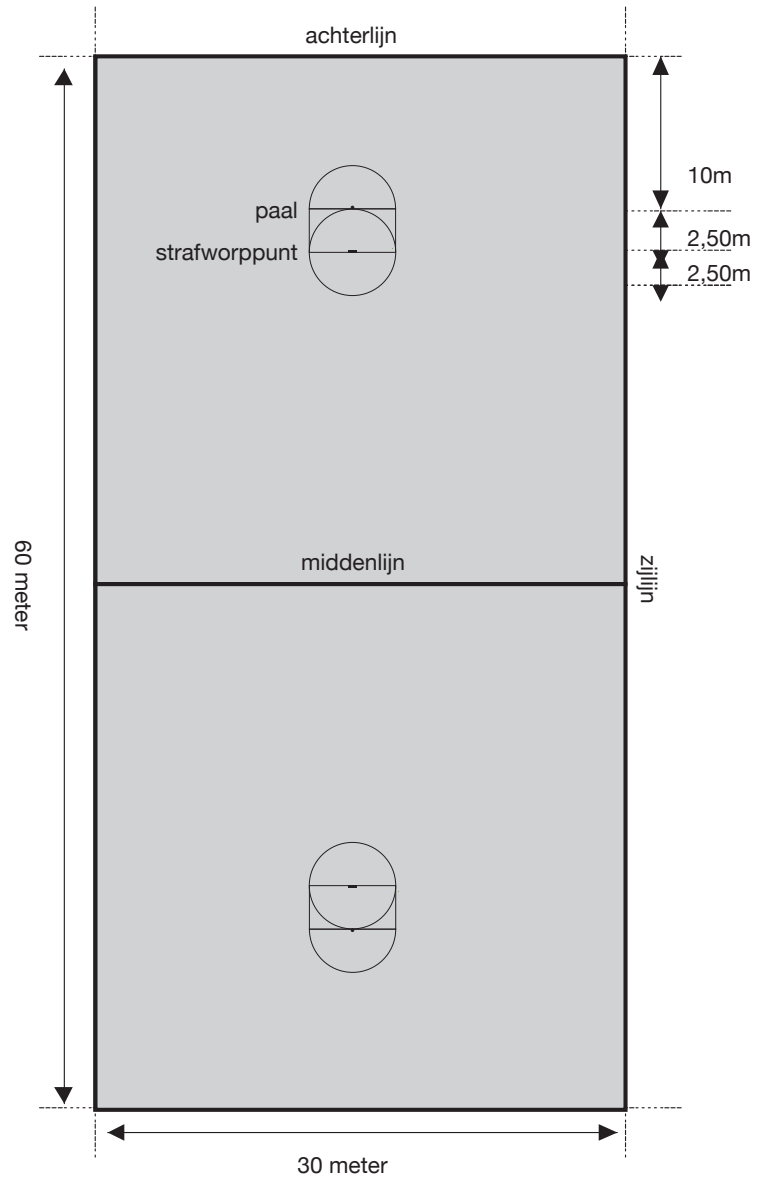
m buiten het eigen vak te spelen	50
n in verdedigde positie te schieten	52
o te schieten na snijden langs een andere aanvaller	53
p vanuit het verdedigingsvak van de aanvallende ploeg of rechtstreeks uit een vrije worp of spelhervatting te scoren	53
q te schieten bij het spelen zonder directe tegenstander	53
r een schot te beïnvloeden door de paal te bewegen	53
s de paal beet te grijpen bij het springen, lopen of afzetten	54
t bij het nemen van een vrije worp of strafworp de daarvoor gestelde bepalingen te overtreden	55
u op een gevaarlijke wijze te spelen	55
§ 3.7 Uitbal	55
§ 3.8 Scheidsrechtersworp	57
§ 3.9 Spelhervatting	58
a Het toekennen van een spelhervatting	58
b Plaats van de spelhervatting	58
c Het nemen van de spelhervatting	58
§ 3.10 Vrije worp	60
a Het toekennen van een vrije worp	60
b Plaats van de vrije worp	60
c Het nemen van de vrije worp	60
§ 3.11 Strafworp	64
a Het toekennen van een strafworp	64
b Plaats van de strafworp	65
c Het nemen van de strafworp	66
§ 3.12 Verbod in de aanval de toegestane tijdslimiet te overschrijden	67

Deel 2;	Spelregels en toelichting spelregels veldkorfbal voor gemengde en damesploegen	70
Deel 3a;	Spelregels en toelichting spelregels zaalkorfbal voor damesploegen	79
Deel 3b;	Spelregels en toelichting spelregels veldkorfbal voor damesploegen	87
Bijlage;	Scheidsrechtersgebaren, behorende bij spelregels zaal- en veldkorfbal voor gemengde en damesploegen	96

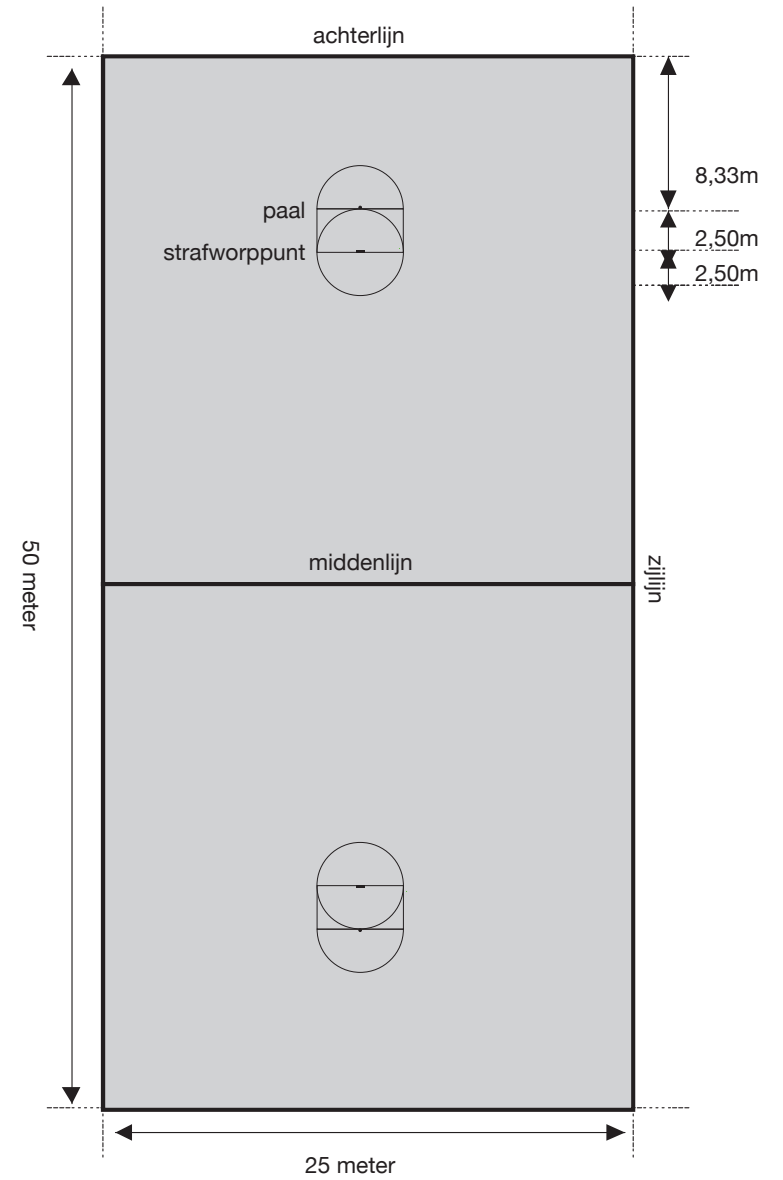
Tekening speelveld zaalkorfbal voor gemengde en damesploegen

Tekening speelveld veldkorfbal voor gemengde ploegen

Tekening speelveld veldkorfbal voor damesploegen

DEEL 1

Spelregels en toelichting spelregels zaalkorfbal voor gemengde en damesploegen

Definitie en inleiding

Korfbal is een sport waarbij de bal alleen met de handen wordt gespeeld. Het wordt op een rechthoekig veld gespeeld en elke ploeg bestaat uit vier spelers en vier speelsters, die de bal door de korf proberen te schieten. De belangrijkste kenmerken van de sport zijn: veelzijdigheid, samenspel, gecontroleerd fysiek contact en gelijkheid van geslachten.

Korfbal is een gecontroleerde contactsport. Dit betekent dat gedurende het spel contacten tussen spelers van beide ploegen zijn toegestaan maar dat de scheidsrechter moet fluiten wanneer het contact tussen spelers er toe leidt dat een speler uit dit contact voordeel behaalt. In dat geval dient hij de desbetreffende speler te bestraffen volgens de regel die is overtreden.

Uiteraard dient hij in gevallen van ongecontroleerd contact de desbetreffende speler te bestraffen volgens de regel die is overtreden.

Overal waar “spelers” staat, worden ook “speelsters” bedoeld.

De hier beschreven regels zijn bedoeld voor wedstrijden voor volwassenen en voor IKF-toernooien en vriendschappelijke interlands. Toch kunnen bijvoorbeeld regels met betrekking tot de grootte van de bal, het speelveld, de duur van de wedstrijd, het aantal vervangingen en het aantal time-outs per ploeg worden aangepast aan de landelijke omstandigheden; waar dit wordt toegestaan spreekt de tekst over “wedstrijdregels”. Onder de term “wedstrijdregels” kan ook “wedstrijdreglement” worden verstaan.

De toelichtingen dienen om behulpzaam te zijn bij het leiden van korfbalwedstrijden, alsmede om aan te geven in welk geval in een wedstrijdreglement de algemene korfbalregels mogen worden gewijzigd of aangepast.

Hoofdstuk 1 Zaal, speelveld en materiaal

§ 1.1 Speelgebied

Het speelgebied bestaat uit het speelveld, het aangrenzende gebied en de banken.

a Speelveld

De afmetingen van het speelveld zijn 40 x 20 m. Het speelveld wordt door een lijn evenwijdig aan de korte zijden in twee even grote vakken verdeeld.

De vrije hoogte dient bij voorkeur 9 m, maar ten minste 7 m te bedragen.

Een wedstrijdreglement kan kleinere speelveldafmetingen voorschrijven of toelaten, waar de normale veldafmetingen niet mogelijk zijn en voor wedstrijden voor jonge spelers.

De verhouding tussen lengte en breedte moet altijd 2:1 zijn.

Het speelveld moet vlak, stofvrij en niet glad zijn.

b Aangrenzend gebied

Om het gehele speelveld dient een obstakelvrije ruimte van ten minste 1 m aanwezig te zijn.

c Bank

Twee banken moeten worden geplaatst nabij één van de zijlijnen en, indien mogelijk, op ten minste 2 m van het speelveld; zij staan op een onderlinge afstand van ten minste 2 m, aan beide zijden van de middenlijn één.

§ 1.2 Afbakening

Het gehele speelveld is met duidelijk zichtbare lijnen met een breedte van 3,0 - 5,0 cm afgebakend, zoals aangegeven op de tekening.

De afbakening mag ook geschieden met op het speelveld geplakte lijnen van 3,0 - 5,0 cm breed.

Om de controle op een vervanging te vergemakkelijken mogen vervangingsgebieden worden aangebracht op de vloer buiten het speelveld; deze gebieden dienen als volgt te worden aangebracht: 1 m vanaf de zijlijn, tussen

de bank en (zo dicht mogelijk bij) de middenlijn of de jurytafel (indien aanwezig). De afmeting van een vervangingsplaats is een rechthoek van 0,90 x 0,60 cm of een cirkel met een diameter van 0,90 cm.

De strafworppunten moeten worden aangebracht op 2,50 m vóór de paal in de lengteas van het speelveld. De afstand vanaf de paal tot de achterzijde van het strafworppunt bedraagt 2,50 m.

De vrijeworpcirkel is een cirkel met een straal van 2,50 m gemeten van de rand van het strafworppunt die het verst van de paal is.

Het vrijeworpg gebied is een gebied tussen de denkbeeldige lijn door de rand van het strafworppunt, evenwijdig aan de middenlijn, en de paal. De nemer van de vrije worp mag de vloer in dit gebied niet raken tot de bal zijn hand(en) heeft verlaten.

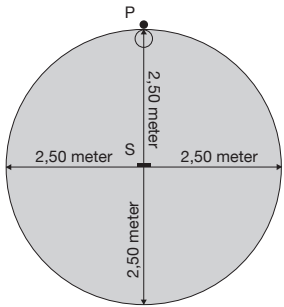
Het strafworpg gebied is een gebied tot 2,50 m (in alle richtingen) vanaf het strafworppunt, de paal en alle punten op de denkbeeldige lijn tussen het strafworppunt en de paal.

Het strafworpg gebied mag op het speelveld worden aangebracht rond iedere paal. Deze gebieden kunnen worden aangegeven in een kleur, die afwijkt van die van het speelveld en andere op het speelveld aanwezig lijnen, of door op het speelveld aangebrachte lijnen, die de grenzen van het gebied aangeven.

Het strafworppunt moet of rond zijn met een diameter van 8,0 - 10,0 cm of een rechthoek van 15,0 bij 5,0 cm.

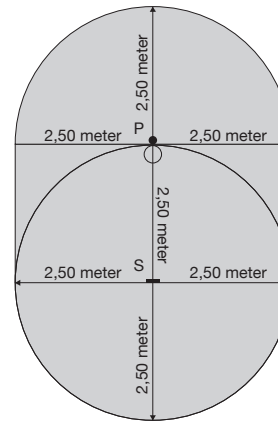
Vrijeworpcirkel

P = Paal
S = Strafworppunt

Het donkere gebied is de vrijeworpcirkel. Dit gebied ligt binnen een cirkel met een straal van 2.50 m gemeten van de rand van het strafworppunt, die het verst van de paal is. In dit gebied mag een speler tijdens het nemen van de vrije worp niet staan, behalve de nemer van de vrije worp, die direct achter het strafworppunt moet staan. De nemer mag het strafworppunt of het vrijeworppunt niet raken tot de bal zijn handen heeft verlaten. In § 3.10c staat vermeld wanneer de aanvallers en de verdedigers het donkere gebied mogen raken. De nemer van de vrije worp staat met één voet direct achter het strafworppunt. De andere voet bevindt zich achter de denkbeeldige lijn, die loopt door de rand van het strafworppunt, evenwijdig aan de middenlijn. Deze voet mag ook los van de grond zijn en ook boven het donkere gebied hangen.

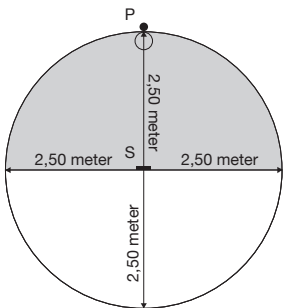
Strafworppunt

P = Paal
S = Strafworppunt

Het donkere gebied is het strafworppunt. Dit is een gebied tot 2,50 m (in alle richtingen) vanaf het strafworppunt, de paal en alle punten op de denkbeeldige lijn tussen strafworppunt en paal. In dit gebied mag een speler tijdens het nemen van de strafworp niet staan, behalve de nemer, die direct achter het strafworppunt moet staan. De nemer mag het strafworppunt of het vrijeworppunt niet raken tot de bal zijn handen heeft verlaten. De andere spelers mogen het donkere gebied niet raken tot de bal de handen van de nemer heeft verlaten.

Vrijeworppunt

P = Paal
S = Strafworppunt

Het donkere gebied is het vrijeworppunt. Dit is een gebied tussen de denkbeeldige lijn, die loopt door de rand van het strafworppunt, evenwijdig aan de middenlijn, en de paal. Het is de helft van de vrijeworpcirkel. In de vrijeworpcirkel mag tijdens het nemen van de vrije worp niemand staan. De nemer, die direct achter het strafworppunt moet staan, mag het strafworppunt of het donkere gebied niet raken tot de bal zijn handen heeft verlaten. In § 3.10c staat vermeld wanneer de aanvallers en de verdedigers de vrijeworpcirkel mogen raken. De nemer van de vrije worp staat met één voet direct achter het strafworppunt. De andere voet bevindt zich achter genoemde denkbeeldige lijn. Deze voet mag ook los van de grond zijn en ook boven het donkere gebied hangen.

§ 1.3 Palen

Palen met een uitwendige diameter van 4,5 - 8,0 cm worden loodrecht in of op het speelveld geplaatst, in beide vakken in de lengteas van het speelveld op een afstand vanaf de achterlijn, gelijk aan 1/6 van de lengte van het speelveld en in het midden van het speelveld, vanaf de beide zijlijnen.

Indien bevestiging in het speelveld niet mogelijk is, mag de paal geplaatst zijn op een voldoende zware en grote metalen plaat; een wedstrijdreglement schrijft de diameter voor. De plaat moet volkomen vlak zijn. In het bijzonder moeten de platen vlak op de vloer liggen; zij mogen geen dwarsverbindingen hebben. De bevestiging van de paal in of op de vloer mag geen gevaar opleveren voor struikelen of voor letsel bij vallen of langs lopen.

De maximale dikte is 1 cm. Er moet worden gepoogd de stabiliteit van de paal te behouden door bijvoorbeeld het vastplakken van de vloerplaat met dubbelzijdige tape en het afplakken van de rand van de vloerplaat.

Een wedstrijdreglement kan voorschrijven of toelaten dat kortere palen worden gebruikt, waardoor de bovenrand van de korf minder dan 3,50 m boven de vloer is, bijvoorbeeld als het gaat om wedstrijden voor zeer jonge spelers.

De uiteinden van de palen mogen ten behoeve van de verbindingen met de korven en voetstukken vierkant zijn.

De palen moeten rond zijn; zij mogen van massief hout of van kunststof zijn; een metalen buis is ook toegestaan.

Als kunststof wordt gebruikt moeten de eigenschappen van dit materiaal lijken op die van massief hout of op die van een metalen buis.

§ 1.4 Korven

Tegen elke paal wordt aan de naar het midden gekeerde kant een korf bevestigd, met de bovenrand overal 3,50 m boven de vloer. De korven zijn cilindervormig zonder bodem, hebben een hoogte van 23,5 - 25,0 cm, een binnenrandse diameter van 39,0 - 41,0 cm aan de bovenkant en 40,0 - 42,0 cm aan de onderkant en een bovenrand van 2,0 - 3,0 cm breedte.

De korven moeten zijn gemaakt van een goedgekeurd synthetisch materiaal (zie IKF Korf Regulations). Ze moeten beide hetzelfde zijn en een sterke gele kleur hebben.

De bevestiging van de korf aan de paal mag geen onderlinge beweging toelaten; de paal mag niet boven de korf uitsteken.

Bij kunststof korven is de goedgekeurde sterk gele kleur RAL 1023.

Als deze gele kleur niet voldoende contrasteert met de achtergrond, kan een wedstrijdreglement een andere kleur voorschrijven of toestaan.

Een wedstrijdreglement kan reclame op de korven toestaan. Dergelijke reclame moet in overeenstemming zijn met de IKF Korf Regulations.

Als goedgekeurde kunststof korven niet beschikbaar zijn, kan een wedstrijdreglement rotan korven voorschrijven of toestaan.

Als rotan korven zijn bevestigd met een metalen ondersteuning mag deze ondersteuning niet meer dan een kwart van de omtrek van de korf het dichtst bij de paal beslaan; als metalen strips aan de buitenkant zijn bevestigd, mogen ze alleen een derde van de omtrek beslaan; aan de binnen- en de buitenkant mogen bevestigingen niet meer dan 1,0 cm uitsteken.

§ 1.5 Bal

Er wordt gespeeld met een ronde bal nr. 5 van een type, dat is goedgekeurd door de IKF.

De buitenkant van de bal bestaat uit leer of uit een ander goedgekeurd materiaal, dat geen gevaar oplevert voor de spelers. Het oppervlak van de bal mag niet glad zijn; de spelers moeten een goede grip op de bal hebben, bijvoorbeeld via de naden van de bal. Op het oppervlak van de bal behoort de marge te worden aangegeven waarbinnen de druk van de bal, afhankelijk van het gebruikte materiaal, zich moet bevinden. De druk behoort te worden aangegeven in bars; een extra aanduiding in "pounds per square inch" is toegestaan.

Wanneer kunststof materiaal wordt gebruikt moet de buitenkant van de bal in alle opzichten een volwaardige vervanger zijn van leer. De IKF bepaalt steeds welke materialen worden goedgekeurd. Deze materialen krijgen een goedkeuringscertificaat.

De bal is ten minste tweekleurig; de omtrek bedraagt 68,0 - 70,5 cm.

Het gewicht van de bal mag niet minder dan 445 g en niet meer dan 475 g bedragen. De bal moet zijn opgepompt tot de voorgeschreven en op de bal aangegeven druk zodat - wanneer de bal op het speelveld valt van 1,80 m hoogte, gemeten vanaf de onderkant van de bal - deze behoort te stuiten tot een hoogte van ten minste 1,10 m en tot ten hoogste 1,30 m, gemeten vanaf de bovenkant van de bal.

Onder een tweekleurige buitenbal wordt verstaan een bal waarop een patroon is aangebracht in een van de grondkleur van de buitenbal afwijkende kleur. Dit patroon moet zodanig symmetrisch zijn, dat bij een draaiende beweging van de bal het visuele effect van de ronde vorm niet verloren gaat.

Een wedstrijdreglement kan voorschrijven of toelaten dat in wedstrijden voor jonge spelers met een bal nr. 4 (omtrek 64,0 - 66,0 cm; gewicht 370 - 390 g) en in wedstrijden met zeer jonge spelers met een bal nr. 3 (omtrek 59,0 - 60,0 cm; gewicht 310 - 330 g) wordt gespeeld.

Nationale organisaties kunnen voorschrijven dat in hun competitiewedstrijden moet worden gespeeld met een door de IKF goedgekeurde bal met de aanduiding "IKF Approved" of "International Match Standard".

Bij internationale wedstrijden moet worden gespeeld met een bal met de aanduiding "International Match Standard".

§ 1.6 Uitrusting van spelers en officials

De spelers van iedere ploeg dienen gekleed te zijn in uniforme sportkleding, die voldoende is te onderscheiden van die van de andere ploeg.

De scheidsrechter en zijn assistent zijn gekleed in sportkleding, die voldoende afwijkt van die van beide ploegen.

Het is de spelers verboden voorwerpen te dragen die tijdens het spel letsel kunnen veroorzaken.

Alle voorwerpen die tijdens het spel gevaar kunnen opleveren, zoals brillen zonder montuur, armbanden, halskettingen, oorbellen, polshorloges en ringen, zijn niet toegestaan. Deze moeten worden verwijderd of in die mate afgeplakt, dat ze niet langer enig gevaar kunnen veroorzaken.

Een wedstrijdreglement kan voorschrijven dat de spelers van de ploegen sportkleding dragen, voorzien van een nummer.

De spelers en officials moeten geschikt sportschoeisel dragen.

§ 1.7 Schotklok

Achter elke achterlijn bevindt zich, buiten het speelveld, een schotklok; zij worden geplaatst of opgehangen op een duidelijk zichtbare plek, dicht bij het midden van de achterlijn, op een hoogte van ten minste 0.90m. De schotklokken worden bediend vanaf de jurytafel. Een wedstrijdreglement kan de maximaal toegestane hoogte bepalen.

Een wedstrijdreglement kan voorschrijven in welke wedstrijden de schotklok wordt gebruikt.

Hoofdstuk 2 Personen

§ 2.1 Spelers

a Aantal en indeling

Het spel wordt gespeeld door twee ploegen, elk bestaande uit vier spelers en vier speelsters, van wie in elk vak twee spelers en twee speelsters worden ingedeeld.

b Opstelling en onvoltallige ploegen

Wanneer één of beide ploegen onvoltallig is/zijn, kan de wedstrijd aanvangen of doorgaan, mits een indeling mogelijk is waarbij in geen vak minder dan drie spelers van één ploeg zijn opgesteld en in geen vak twee spelers en een speelster van één ploeg tegenover één speler en twee speelsters van de andere ploeg staan.

Met de beginindeling moet in het algemeen de gehele wedstrijd worden gespeeld.

Indien echter als gevolg van het tijdens de wedstrijd uitvallen of wegzenden van een speler een duidelijke wijziging in de toestand optreedt, kan de scheidsrechter op verzoek van een coach en na raadpleging van de andere coach wijziging toestaan. Hij zal wijziging gelasten indien het alleen dan mogelijk is om aan de bovengenoemde voorwaarden te blijven voldoen of indien het aantal spelers met directe tegenstander kleiner is dan strikt noodzakelijk.

Wanneer een ploeg een speler niet heeft opgesteld of wegens een geldige reden (ongeval of onvoltalligheid van de andere ploeg) heeft laten uitvallen, heeft zij te allen tijde het recht die speler in het veld te doen komen in het vak waar hij behoort (behoudens toepassing van § 2.1b, waardoor het in bijzondere gevallen mogelijk wordt hem ook in een ander vak op te stellen).

Als één van beide ploegen over minder dan zes spelers beschikt of de situatie zich voordoet, zoals beschreven in de eerste alinea van § 2.1b, wordt de wedstrijd niet gespeeld.

De wedstrijd kan geen doorgang vinden wanneer bijvoorbeeld ploeg A beschikt over vier spelers en twee speelsters en ploeg B over twee spelers en vier speelsters.

Wanneer het op meer dan één wijze mogelijk is aan de gestelde voorwaarden te voldoen, beslist de scheidsrechter, na het inwinnen van advies van beide coaches, welke van de mogelijke wijzigingen zal worden toegepast. Hij tracht daarbij onbillijke bevoordeling van één van de ploegen te voorkomen en overigens het aantal wijzigingen zo gering mogelijk te laten zijn. Wanneer er geen coach is wordt de aanvoerder geraadpleegd. Deze heeft bij afwezigheid van de coach ook het recht om een wijziging te vragen in de eerste opstelling.

c Vervanging van spelers

Een wedstrijdreglement bepaalt hoeveel spelersvervangingen (zie ook hieronder) zijn toegestaan zonder goedkeuring van de scheidsrechter; verder bepaalt dit wedstrijdreglement of een vervangen speler weer aan het spel mag deelnemen.

Er zijn twee scenario's:

- een vervangen speler mag weer aan het spel deelnemen (scenario A);
- een vervangen speler mag niet meer aan het spel deelnemen (scenario B).

A. Een wedstrijdreglement bepaalt dat een vervangen speler weer aan het spel mag deelnemen.

Indien een wedstrijdreglement bepaalt dat een vervangen speler weer aan het spel mag deelnemen is voor de eerste acht spelersvervangingen de goedkeuring van de scheidsrechter niet nodig.

B. Een wedstrijdreglement bepaalt dat een vervangen speler niet meer aan het spel mag deelnemen.

Indien een wedstrijdreglement bepaalt dat een vervangen speler niet meer aan het spel mag deelnemen is voor de eerste vier spelersvervangingen de goedkeuring van de scheidsrechter niet nodig.

Een wedstrijdreglement kan bepalen dat het aantal spelers, dat mag worden vervangen zonder de goedkeuring van de scheidsrechter, anders is dan vier.

Een vervangen speler mag in dezelfde wedstrijd nimmer meer aan het spel deelnemen, dus ook niet bij een blessure of na wegzending van een andere speler.

Vervangen is alleen mogelijk tijdens een spelonderbreking.

Een door de scheidsrechter weggezonden speler mag worden vervangen. De vervanging wordt beschouwd als één van de toegestane vervangingen.

Wordt de weggezonden speler niet onmiddellijk vervangen, dan wordt de ploeg geacht één van de toegestane vervangingen te hebben gebruikt; bovendien mag de betrokken ploeg geen spelers meer vervangen van hetzelfde geslacht als van de weggezonden speler.

Indien een speler geblesseerd raakt mag hij gedurende enige tijd worden onderzocht/behandeld op het speelveld; een wedstrijdreglement bepaalt de duur van deze periode; deze duur vangt aan op het moment dat de verzorger bij de geblesseerde speler arriveert. Het wedstrijdreglement bepaalt tevens wat er moet gebeuren na voltooiing van het onderzoek van de geblesseerde speler.

Als het maximum aantal vervangingen heeft plaatsgevonden mag een speler, die is weggezonden of mag een geblesseerde speler, die niet meer tot verder spelen in staat is, na goedkeuring van de scheidsrechter worden vervangen.

Een wedstrijdreglement kan voorschrijven dat een vervangen speler terug mag komen in de wedstrijd; in dat geval worden de randvoorwaarden daarin nader bepaald.

De coach (zie § 2.2b) meldt een vervanging bij de scheidsrechter. Op zich kan een vervanging geen reden zijn het spel te onderbreken. Het niet informeren van de scheidsrechter omtrent een spelersvervangingsaanvraag moet als wangetragd worden beschouwd.

De tijd, die voor een vervanging nodig is geweest, behoort niet tot de speeltijd (zie § 3.1c, toelichting).

Het vervangen van een speler dient snel te gebeuren. De scheidsrechter kan langzaam vervangen als een overtreding van § 3.6g beschouwen.

De vervangende speler mag het speelveld pas betreden nadat de vervangen speler het speelveld heeft verlaten.

Wanneer vervangende spelers niet onmiddellijk beschikbaar zijn, moet de opstelling worden gewijzigd in overeenstemming met § 2.1b om de wedstrijd te kunnen voortzetten. Wanneer geblesseerde spelers - die niet zijn vervangen - terugkeren, of vervangende spelers beschikbaar komen, wordt de oorspronkelijke opstelling weer ingenomen.

Een wedstrijdreglement kan voorschrijven dat het aanvragen van een spelersvervangingsaanvraag door de coach dient te worden gedaan via de teller (§ 2.4b).

§ 2.2 Aanvoerder, coach, vervangende spelers en andere tot de ploeg behorende personen

a Aanvoerder

Van elke ploeg is één van de spelers aanvoerder. Deze draagt een duidelijke zichtbare band of een stuk tape, waarvan de kleur contrasteert met de kleur van het shirt, om de bovenarm (of bij mouwloze shirts bovenop één schouder). Hij vertegenwoordigt de ploeg en is verantwoordelijk voor een behoorlijk optreden van zijn spelers. Bij afwezigheid van de coach en de assistent-coach neemt hij de taken, als vermeld in § 2.2b, over. Hij heeft het recht de scheidsrechter te wijzen op alles wat hem in het belang van een goede voortgang van de wedstrijd wenselijk voorkomt.

De benadering geschiedt op een redelijke en correcte wijze, met een goede intentie en niet te vaak.

De aanvoerder is in functie gedurende de gehele wedstrijd; hij kan deze taak alleen overdragen als hij niet meer aan het spel deelneemt. In dat geval dient een andere speler als aanvoerder te worden aangewezen.

Misbruik van het recht van de aanvoerder om de scheidsrechter te wijzen op alles, wat hem in het belang van een goede voortgang van de wedstrijd wenselijk voorkomt en/of kritiek op de scheidsrechter, kunnen als wangedrag worden beschouwd en worden bestraft met een formele waarschuwing of wegzending.

b Coach en assistent-coach

Bij een ploeg kan een coach aanwezig zijn. De coach behoort te zitten op de bank die aan zijn ploeg is toegewezen. Het is de coach niet toegestaan het speelveld te betreden zonder toestemming van de scheidsrechter.

Het is de coach toegestaan zijn spelers aanwijzingen te geven vanaf de bank op een wijze die niet storend is voor anderen. Een wedstrijdreglement kan toestaan dat de coach zijn plaats op de bank voor een korte periode verlaat om zijn spelers aanwijzingen te geven. Dat moet gebeuren aan dezelfde zijlijn waar de banken zijn geplaatst; hij dient daarbij buiten het speelveld te blijven.

De coach mag de bank tijdelijk verlaten voor het uitvoeren van de volgende aanvullende taken:

- aanvragen en gebruik maken van een time-out (§ 3.1b);
- aanvragen van een spelersvervangings (§ 2.1c);
- aanbrengen van een noodzakelijke wijziging in zijn ploeg (§ 2.1b);
- meedelen aan de scheidsrechter en de coach van de andere ploeg welke aanvaller als de niet-schietende speler moet worden beschouwd (§ 3.6q).

Een wedstrijdreglement kan bepalen dat een assistent-coach deel uit maakt van de ploeg. Deze assistent-coach neemt alleen de taken van de coach over wanneer deze niet meer aanwezig is. Tot die tijd zit hij op de bank; hij mag tijdens de wedstrijd de bank niet verlaten.

Indien er geen coach of assistent-coach (meer) aanwezig is, gaan de genoemde taken over op de aanvoerder (§ 2.2a).

Bij een ploeg mag slechts één persoon als coach fungeren. Hij dient zich voor de wedstrijd bij de scheidsrechter als zodanig kenbaar te maken.

Wanneer de coach als speler gaat deelnemen aan de wedstrijd wordt hij niet langer beschouwd als coach; zijn rechten als coach vervallen.

Gedurende de time-out bevinden de coach en de spelers zich op of in de directe omgeving van de bank, die aan hun ploeg is toegewezen.

Een wedstrijdreglement kan voorschrijven welke communicatiemiddelen de coach mag gebruiken vanaf de bank.

c Vervangende spelers en andere tot de ploeg behorende personen

De vervangende spelers en alle andere personen, die op de bank mogen zitten, behoren tot de ploeg. Zij mogen tijdens de wedstrijd de bank niet verlaten, behalve in de volgende gevallen.

Vervangende spelers mogen de bank verlaten voor een warming-up voorafgaand aan een spelersvervangings.

Een lid van de medische staf mag de bank verlaten om een geblesseerde speler te onderzoeken en/of te behandelen. Hij mag alleen na toestemming van de scheidsrechter het speelveld betreden.

Een speler die is vervangen mag plaatsnemen op de bank. Een speler, die is vervangen omdat hem een rode kaart is getoond, mag echter niet op de bank plaatsnemen; hij dient het speelgebied te verlaten.

Wanneer een ploeg wordt vergezeld door vervangende spelers en/of andere personen die tot de ploeg behoren moeten deze personen tijdens de wedstrijd op de bank zitten. Op de bank mogen geen andere personen plaatsnemen.

Het maximaal aantal vervangende spelers dat op de bank mag plaatsnemen is acht.

Het maximaal aantal andere tot de ploeg behorende personen dat mag plaatsnemen op de bank is, behalve de coach, vier.

Een wedstrijdreglement kan bepalen dat genoemde aantallen anders zijn.

Een wedstrijdreglement kan voorschrijven dat, indien een speler is gestraft, hij in een andere functie – behalve die van coach of vervangende speler – op de bank mag plaatsnemen. Is dit niet geregeld, dan kan een wedstrijdreglement voorschrijven waar deze persoon zich dan mag bevinden gedurende de wedstrijd.

§ 2.3 Scheidsrechter

De scheidsrechter heeft de leiding van het spel.

Tot zijn taak behoort:

a het keuren van zaal, speelveld en materiaal; het letten op veranderingen, die tijdens het spel optreden

Redenen van afkeuring kunnen zijn:

- *zeer glad speelveld;*
- *water op het speelveld;*
- *gevaarlijke obstakels in de zaal.*

De scheidsrechter overtuigt zich er vóór aanvang van de wedstrijd van dat de zaal en het speelveld geschikt zijn, dat de afmetingen van het speelveld, de lijnen, de strafworpstukken, de palen en de korven aan de gestelde eisen voldoen en of alles gereed is om te beginnen. Hij mag slordigheid in dit opzicht niet toestaan.

De scheidsrechter geeft zich rekenschap van zijn verantwoordelijkheid ten aanzien van blessures en ziekten, die de spelers kunnen oplopen als gevolg van een slechte gesteldheid van het speelveld. Hij mag er van uit gaan, dat de spelers in goede gezondheid verkeren. Ook ziet hij erop toe dat geen gevaarlijke uitrusting door de spelers wordt gedragen.

b het handhaven van de regels van het spel

De scheidsrechter bestraft de overtredingen. Wanneer bestraffing in het nadeel is van de niet-overtredende ploeg kan de scheidsrechter besluiten een overtreding niet te bestraffen (“voordeelregel”).

De scheidsrechter bestraft ieder moment van de wedstrijd de overtreding van de spelregels, ook wanneer het spel is onderbroken.

Voordeelregel: wanneer de bal na een overtreding in het bezit blijft van de niet-overtredende ploeg op een moment dat de overtredende ploeg uit positie is geraakt, zal de scheidsrechter doorgaans niet fluiten; zeker niet wanneer de straf slechts een spelhervatting zou zijn.

Als de bal uit is past de scheidsrechter de voordeelregel niet toe, ook niet als de niet-overtredende ploeg daarna in balbezit is of komt.

Wanneer na een met een strafworp te bestraffen overtreding de niet-overtredende ploeg direct daarop een scoringskans verwerft en de scheidsrechter fluit, terwijl de bal de handen van de speler heeft verlaten en op weg is naar de korf, zal volgens § 3.2b en c bij scoren het doelpunt worden toegekend (en dan uiteraard geen strafworp worden toegekend); bij het mislukken van het schot wordt echter alsnog een strafworp toegekend.

Hij beslist in twijfelgevallen, zoals:

- wanneer twee tegenstanders menen de bal het eerst te hebben bemachtigd, kan de scheidsrechter de bal aan één van hen toekennen; als hij niet kan beslissen wie de bal het eerst bemachtigde kan hij een scheidsrechtersworp geven (§ 3.8);
- een speler wordt belet de bal te bemachtigen doordat publiek de grenslijnen heeft overschreden. Indien het de scheidsrechter duidelijk is, dat de speler anders de bal zou hebben bemachtigd, kent de scheidsrechter hem deze toe. Bij twijfel geeft hij een scheidsrechtersworp (§ 3.8).

Wanneer twee overtredingen tegelijkertijd plaatsvinden bestraft de scheidsrechter de belangrijkste overtreding.

Voorbeelden van twee tegelijkertijd plaatsvindende overtredingen zijn:

- gedurende de periode dat een vrije worp wordt genomen, bevindt een verdediger zich binnen 2,50 m afstand van het punt waarop de vrije worp wordt genomen en staan twee medespelers van de nemer van de vrije worp binnen 2,50 m van elkaar zonder voordeel uit die situatie te willen behalen. In dat geval bestraft de scheidsrechter de overtreding van de verdediger;
- gedurende de periode dat een vrije worp wordt genomen, bevinden spelers van beide ploegen zich op dezelfde onjuiste afstand van het punt waarop de vrije worp wordt genomen. In dat geval bestraft de scheidsrechter de overtreding van de speler van de aanvallende ploeg.

c het gebruiken van de officiële scheidsrechtersgebaren om zijn beslissingen te verduidelijken

De officiële scheidsrechtersgebaren zijn toegevoegd aan de spelregels in een bijlage.

Nadat de scheidsrechter heeft gefloten voor een overtreding geeft hij eerst aan of een vrije worp of een spelhervatting is toegekend en bij een spelhervatting: aan welke ploeg. Vervolgens geeft hij aan welke spelregel is overtreden.

d het ingrijpen, wanneer onbillijke bevoordeling van één van de ploegen door niet tot het spel behorende omstandigheden wordt teweeggebracht

Voorbeelden van onbillijke bevoordeling zijn:

- de scheidsrechter belemmert een verdediger in zijn spel, waardoor een aanvaller een scoringskans krijgt;
- bij een botsing tussen een aanvaller en een verdediger komt, zonder dat er sprake is van een overtreding door één van hen, de verdediger ten val. In deze gevallen fluit de scheidsrechter en geeft hij de verdediger gelegenheid om positie in te nemen; de bal blijft in het bezit van de aanvaller.

e het kennisgeven van het beginnen, onderbreken, hervatten en beëindigen van het spel en het beginnen en beëindigen van een time-out door een fluitsignaal

Bij het beginnen en hervatten van het spel fluit de scheidsrechter zodra de speler die de worp neemt gereed staat en aan alle gestelde regels (§ 3.9 en 3.10) is voldaan.

Onderbreken van het spel is vereist:

- *wanneer een doelpunt is toegekend;*
- *wanneer een overtreding moet worden bestraft;*
- *wanneer onbillijke bevoordeling is geconstateerd;*
- *wanneer een scheidsrechtersworp moet worden gegeven;*
- *in geval van een bloedende speler;*
- *wanneer maatregelen nodig zijn als gevolg van veranderingen in speelveld, aan materiaal of bij spelers of als gevolg van wangedrag of overlast;*
- *wanneer de halve speeltijd is verstreken.*

Beëindiging van het spel is vereist:

- *wanneer als gevolg van veranderingen in speelveld, aan materiaal of bij spelers of als gevolg van wangedrag of overlast het verder spelen onmogelijk is;*
- *wanneer de gehele speeltijd is verstreken.*

De scheidsrechter fluit kort en krachtig.

Bij een time-out handelt de scheidsrechter conform de toelichting op § 3.1b.

Een bloedende speler dient onmiddellijk het speelveld te verlaten; hij mag pas terugkeren nadat het bloeden is gestopt, de wond volledig is afgedekt en het bloed is verwijderd.

Wanneer een tijdopnemer is aangesteld conform § 2.4a en een wedstrijdreglement voorschrijft, dat tijdens de gehele wedstrijd of een gedeelte daarvan de klok wordt gestopt wanneer de scheidsrechter fluit voor het onderbreken van het spel (zie § 3.1a, toelichting) geeft de tijdopnemer het eindsignaal van de halve en hele speeltijd.

f het optreden tegen wangedrag van spelers, coaches, vervangende spelers en andere tot een ploeg behorende personen.

In geval van wangedrag kan de scheidsrechter iedere persoon die tot een ploeg behoort formeel waarschuwen (gele kaart) of van het speelgebied wegzenden (rode kaart).

Naast de bovengenoemde formele waarschuwing kan de scheidsrechter een speler, coach, vervangende speler of andere tot de ploeg behorende persoon ook informeel waarschuwen dat hij zijn spelmethode of optreden moet herzien.

Bij wangedrag van grove aard tijdens de wedstrijd volgt direct wegzending.

De scheidsrechter heeft het recht de coach te verbieden de bank tijdens de rest van de wedstrijd te verlaten zonder zijn toestemming.

Onder wangedrag valt zeker:

- het slaan, stompen, schoppen of ruw omverlopen van een tegenstander;
- het - ook na waarschuwen - bij herhaling blijven plegen van overtredingen;
- het opzettelijk bewegen van de paal tijdens een schot;
- het uiten van beledigingen tegen wie dan ook;
- het maken van op- of aanmerkingen betreffende de spelregelkennis van de scheidsrechter;
- het zonder geldige reden verlaten van het speelveld;
- het treuzelen bij het weer opstellen na een time-out;
- het niet informeren van de scheidsrechter bij een spelersvervanging.

Van wangedrag is ook sprake wanneer beide ploegen om beurten het spel ophouden (§ 3.6g). De scheidsrechter waarschuwt beide aanvoerders gelijktijdig zodra hij deze speelwijze van beide ploegen constateert. Volharden beide ploegen na de waarschuwing van de scheidsrechter in deze speelwijze, dan staakt de scheidsrechter de wedstrijd. Ook ander onsportief optreden, zoals ontoelaatbaar appelleren of demonstratieve gedragingen, de leiding betreffende, kan de scheidsrechter als wangedrag beschouwen.

Tijdens de wedstrijd geeft de scheidsrechter de formele waarschuwing door het tonen van een gele kaart aan de betrokken speler, coach, vervangende speler of andere tot de ploeg behorende persoon.

De scheidsrechter zendt een tot de ploeg behorende persoon weg door hem een rode kaart te tonen. Hij wordt rechtstreeks uitgesloten als er sprake is van ernstig wangedrag (voorbeelden hiervan zijn vermeld in het desbetreffende bestuursbesluit en op de codekaart). In geval van ernstig wangedrag volgt onmiddellijk het tonen van de rode kaart ongeacht of aan deze persoon al eerder een gele kaart is getoond.

Wanneer aan een speler, coach, vervangende speler of andere tot de ploeg behorende persoon een rode kaart is getoond moet hij het speelgebied

(zie § 1.1) verlaten. Hij moet plaatsnemen in de ruimte, die voor de toeschouwers is bestemd of de hal verlaten.

Wanneer aan een speler, coach, vervangende speler of een andere tot de ploeg behorende persoon voor de tweede maal een gele kaart wordt getoond, wordt hij weggezonden.

In dat geval toont de scheidsrechter hem eerst de gele kaart, onmiddellijk gevolgd door de rode kaart.

Een wedstrijdreglement kan voorschrijven waar de bevoegdheid van een scheidsrechter begint en eindigt met betrekking tot gevallen van wangedrag, waarvoor een gele of rode kaart kan worden getoond. Bij IKF-wedstrijden is dat vanaf het moment van het overhandigen van het wedstrijdformulier (waarop staat welke spelers in de beginopstelling staan en welke spelers vervangende spelers zijn) tot het moment dat het wedstrijdformulier door de aanvoerder en de scheidsrechter wordt ondertekend. Van wangedrag buiten die periode kan altijd aangifte worden gedaan bij de desbetreffende instantie volgens het wedstrijdreglement of de regels van de nationale organisatie.

Bij wangedrag van een speler, coach, vervangende speler of andere tot de ploeg behorende persoon vóór de wedstrijd of tijdens de rust, wordt de gele of rode kaart op dat moment aan de betrokkene getoond. De aanvoerders en de coaches van beide ploegen worden voor het begin van de daaropvolgende speelhelpt door de scheidsrechter geïnformeerd.

Vindt wangedrag van een speler, coach, vervangende speler of andere tot de ploeg behorende persoon direct na de wedstrijd plaats, dan wordt de gele of rode kaart op dat moment aan de betrokkene getoond.

Bij IKF-wedstrijden kan dit plaatsvinden tot het moment van het ondertekenen van het wedstrijdformulier (waarop alle gele en rode kaarten, die vóór, tijdens of na de wedstrijd of in de rust zijn getoond, worden vermeld) door de aanvoerder en de scheidsrechter. Aangezien het wedstrijdformulier wordt ondertekend door de aanvoerder en de scheidsrechter is de aantekening van de scheidsrechter op het wedstrijdformulier voldoende om de zaak aanhangig te maken.

Wanneer aan een coach of vervangende speler een rode kaart is getoond, kunnen zij nadien niet deelnemen aan het spel; zij mogen ook niet meer op de bank zitten en dienen het speelgebied te verlaten.

Een wedstrijdreglement kan voorschrijven of toelaten dat bij het geven van een formele waarschuwing aan een speler of bij het wegzenden van een

speler geen gebruik wordt gemaakt van een gele respectievelijk rode kaart, indien het gaat om wedstrijden waaraan slechts spelers beneden een bepaalde leeftijdsgrens deelnemen.

g het optreden tegen overlast van het publiek

Wanneer hem dit noodzakelijk voorkomt kan de scheidsrechter het publiek laten waarschuwen, de wedstrijd schorsen of voortijdig beëindigen.

Bij overlast van de zijde van het publiek draagt de scheidsrechter de aanvoerder op het publiek te waarschuwen. Bij herhaling schorst of staakt de scheidsrechter de wedstrijd al naar gelang de omstandigheden dat eisen.

§ 2.4 Tijdopnemer en teller

a Een tijdopnemer wordt, waar mogelijk, aangesteld

Het is de taak van de tijdopnemer de scheidsrechter even voor het einde van iedere speelheft te waarschuwen, tenzij een wedstrijdreglement voorschrijft dat het bijhouden van de speeltijd de verantwoordelijkheid is van de tijdopnemer (§ 3.1). De scheidsrechter ziet erop toe, dat de klok correct wordt gestart en gestopt conform de regels.

De assistent-scheidsrechter kan als tijdopnemer optreden.

b Een teller wordt, waar mogelijk, aangesteld

Het is de taak van de teller de stand van de wedstrijd bij te houden.

Een wedstrijdreglement kan voorschrijven dat het aanvragen van een time-out en een spelersvervanging via de teller en niet direct bij de scheidsrechter wordt gedaan.

c Wanneer het spel is onderbroken kan de tijdopnemer de scheidsrechter door middel van een geluidssignaal attent maken op het feit dat één van de ploegen een time-out of vervanging heeft aangevraagd.

Het geluidssignaal mag niet zodanig zijn dat het kan worden verward met het geluid van een fluitsignaal van de scheidsrechter.

Als de tijdopnemer een geluidssignaal gebruikt om een aanvraag om een time-out of vervanging aan te geven, moet daarvoor een zoemer, bel of toe-

ter worden gebruikt. Wanneer een dergelijk geluidssignaal wordt gebruikt, geeft de teller een teken om aan te geven of een time-out of een vervanging is aangevraagd en door welke ploeg.

§ 2.5 Assistent-scheidsrechter

Bij iedere wedstrijd is één assistent-scheidsrechter, die tot taak heeft de scheidsrechter te assisteren bij het leiden van de wedstrijd.

Een wedstrijdreglement kan voorschrijven dat geen assistent-scheidsrechter bij een wedstrijd aanwezig is.

De assistent-scheidsrechter is bij voorkeur gekleed in dezelfde sportkleding als de scheidsrechter (§ 1.6).

Voor het uitvoeren van zijn taak gebruikt de assistent-scheidsrechter een vlag. Hiermee brengt hij de scheidsrechter ter kennis dat de bal “uit” is of dat er een overtreding in zijn nabijheid is gemaakt. De scheidsrechter kan de assistent-scheidsrechter vragen hem te assisteren bij het uitvoeren van andere - van tevoren afgesproken - taken.

Een wedstrijdreglement kan voorschrijven dat, naast de vlag, aanvullende communicatiemiddelen mogen worden gebruikt door de scheidsrechter en de assistent-scheidsrechter zoals een microfoon en een oortje, alsmede een in de vlag ingebouwde zoemer (trilvlag).

Andere taken, die de assistent-scheidsrechter kan uitvoeren, zijn:

- de taak van de tijdopnemer (§ 2.4, toelichting);
- het aan de scheidsrechter kenbaar maken van wangedrag van spelers, coaches, vervangende spelers en andere tot de ploeg behorende personen;
- het aan de scheidsrechter kenbaar maken van elke gebeurtenis (zoals spelovertreiding, wangedrag), die plaatsvindt buiten het gezichtsveld van de scheidsrechter;
- het aan de scheidsrechter kenbaar maken van een aanvraag van een coach, betrekking hebbend op het uitvoeren van taken, als vermeld in § 2.2b (zoals het aanvragen van een time-out of een spelersvervanging).

De scheidsrechter wijst de assistent-scheidsrechter de positie aan die hij moet innemen. Gedurende de wedstrijd bevindt de assistent-scheidsrechter zich binnen het speelgebied (§ 1.1), maar buiten het speelveld (§ 1.1a).

Het is de assistent-scheidsrechter toegestaan het speelveld voor een korte tijd te betreden, maar alleen nadat de scheidsrechter hem daartoe toestemming heeft verleend.

De scheidsrechter vraagt in twijfelgevallen het oordeel van de assistent-scheidsrechter over te nemen beslissingen in het speelveld. Op advies van de assistent-scheidsrechter kan hij een eenmaal genomen beslissing herroepen, mits hij het spel niet heeft hervat.

De scheidsrechter heeft het recht de assistent-scheidsrechter van zijn functie te ontheffen en - zo mogelijk - een vervanger aan te stellen.

Hoofdstuk 3 Het spel

§ 3.1 Wedstrijdduur en time-out

a De speeltijd en de duur van de rust worden bepaald door een wedstrijdreglement.

Een wedstrijdreglement schrijft de speeltijd en de duur van de rust voor. Op deze manier wordt het mogelijk met zuivere speeltijd te spelen. Voor wedstrijden waar niet met zuivere speeltijd wordt gespeeld is de aanbevolen wedstrijdduur 2 x 30 minuten.

Een kortere wedstrijdduur is wenselijk voor wedstrijden voor jongere spelers. De aanbevolen duur van de rust bedraagt maximaal 10 minuten.

Met niet tot het spel behorend oponthoud wordt rekening gehouden. De hiervoor benodigde tijd behoort niet tot de speeltijd.

Dit betreft ook: time-outs (zie b hierna) en de tijd, benodigd voor een vervanging.

Bij overtreding van § 3.6g (toelichting, punten 2 en 4) of bij invloeden van buitenaf (inclusief het verzorgen van blessures), die de speeltijd van een speelhelpt naar het oordeel van de scheidsrechter belangrijk beïnvloeden, verlengt hij de speeltijd van de desbetreffende speelhelpt met de duur van het oponthoud.

Een wedstrijdreglement kan voorschrijven dat, wanneer een tijdopnemer is aangesteld conform § 2.4a, het einde van iedere speelhelpt wordt aangegeven door diens geluidssignaal en niet door het fluïtsignaal van de scheidsrechter.

Verder kan een wedstrijdreglement voorschrijven dat tijdens een periode vóór het eind van een speelhelpt de klok wordt gestopt wanneer de scheidsrechter fluit om het spel te onderbreken (zuivere speeltijd). Deze periode bedraagt maximaal 5 minuten. De klok wordt opnieuw gestart wanneer de scheidsrechter fluit om het spel te hervatten behalve bij het nemen van een strafworp, in dat geval wordt de klok opnieuw gestart:

- a bij de uitworp na een doelpunt;
- b bij het eerste balcontact van een speler na het mislukken van de strafworp.

b Time-out

Een time-out is een onderbreking van de speeltijd gedurende 60 seconden; de duur van een time-out behoort niet tot de speeltijd. Het aantal toegestane time-outs per ploeg wordt bepaald door een wedstrijdreglement.

Een wedstrijdreglement kan nadere bepalingen bevatten over de speelklassen en leeftijdsgroepen waarin men gebruik kan maken van het recht om een time-out aan te vragen.

Een time-out kan door de coach alleen gedurende een spelonderbreking worden aangevraagd bij de scheidsrechter. Een wedstrijdreglement kan voorschrijven dat het aanvragen van een time-out door de coach dient te worden gedaan via de teller. De coach meldt de aanvraag om een time-out bij de scheidsrechter door het maken van een T-teken met beide handen.

De scheidsrechter geeft door middel van het T-teken en - tegelijkertijd - een fluitsignaal het begin van de time-out aan. Na 45 seconden geeft de scheidsrechter door middel van een tweede fluitsignaal aan dat beide ploegen zich dienen op te stellen. De wedstrijd dient uiterlijk 60 seconden na het begin van de time-out te worden hervat.

Indien er sprake is van een geblesseerde speler, die wordt verzorgd, kan een time-out pas worden aangevraagd nadat de behandeling is voltooid.

Gedurende de verzorging van een geblesseerde speler moeten de spelers in hun vak en moet de coach op de bank blijven.

Na de time-out wordt het spel hervat op de plaats en op de wijze waarop het spel zou zijn hervat wanneer geen time-out had plaats gevonden.

Na een time-out dient het spel eerst te worden hervat voordat een nieuwe time-out kan worden aangevraagd.

c Vervanging

De duur van een vervanging behoort niet tot de speeltijd.

Aangezien de duur van een vervanging niet tot de speeltijd behoort wordt de klok gestopt op het moment dat een coach zijn aanvraag om een vervanging kenbaar maakt bij de scheidsrechter. De klok wordt gestart op het moment

dat er wordt gefloten voor het hervatten van het spel. In geval een speler een rode kaart is getoond wordt de klok gestopt op het moment dat de coach een vervanging aanvraagt.

§ 3.2 Doelpunten

a Geldige doelpunten

De scheidsrechter kent een ploeg een doelpunt toe, behoudens in de onder c genoemde gevallen, als:

- **de bal van boven af volledig door de in het aanvalsvak van die ploeg geplaatste korf is gevallen;**
- **vaststaat dat de bal van boven af volledig door de korf zou zijn gevallen, maar door een verdediger van onderaf is teruggedikt.**

Wanneer een verdediger de bal door de in zijn vak geplaatste korf werpt kent de scheidsrechter een doelpunt toe aan de andere ploeg.

b Voorafgaande overtreding

Wanneer de scheidsrechter heeft gefloten voor een overtreding van een verdediger voordat de bal volledig door de korf is gevallen, kent hij een doelpunt toe indien vaststaat dat de bal op het moment van fluiten de handen van de schietende speler al heeft verlaten en zich buiten het bereik van enige verdediger bevindt, behoudens in de onder c genoemde gevallen.

c Ongeldige doelpunten

De scheidsrechter kent een doelpunt niet toe, wanneer:

- **hij heeft gefloten (of wanneer het geluidssignaal is gegaan) voor het verstrijken van de halve of gehele speeltijd tenzij - op het moment dat de scheidsrechter fluit (of het geluidssignaal gaat) voor het einde van een speelbeurt - vaststaat dat de bal de handen van de schietende speler al heeft verlaten en zich buiten het bereik van enige verdediger bevindt. Het doelpunt wordt dan toegekend zodra de bal volledig door de korf is gevallen;**
- **hij een overtreding van een aanvaller heeft geconstateerd voordat de bal door de korf is gevallen;**
- **de bal door de korf is gevallen als gevolg van een worp uit de verdediging van de aanvallende ploeg of rechtstreeks uit een vrije worp of spelhervatting;**

- hij tevoren onbillijke bevoordeling van de aanvallende ploeg heeft geconstateerd;
- de bal eerst van onderaf door de korf is geworpen en er daarna van bovenaf door terugvalt.

De scheidsrechter kent een doelpunt niet toe wanneer hij, voordat de bal door de korf is gevallen, een overtreding van de aanvallende ploeg heeft geconstateerd en pas fluit voor de overtreding nadat de bal door de korf is gevallen.

- d De ploeg, aan wie de scheidsrechter de meeste doelpunten toekent, wint de wedstrijd.

§ 3.3 Opstelling

a Keuze van aanvalsvak, indeling en opstelling

Een wedstrijdreglement bepaalt welke ploeg het vak kiest waarin zij de eerste helft zal aanvallen en welke ploeg als eerste haar spelers indeelt en opstelt.

Indien er geen wedstrijdreglement is of indien er in een wedstrijdreglement niets hierover is bepaald deelt elke ploeg de scheidsrechter mee welke spelers eerst zullen aanvallen; door loting wordt dan bepaald in welk vak iedere ploeg zal aanvallen.

Tijdens IKF-toernooien loten de ploegen om te bepalen welke ploeg in welk vak aanvalt in de eerste helft. Bij vriendschappelijke IKF-wedstrijden kiest de thuisploeg in welk vak zij de eerste helft zal aanvallen.

Tijdens IKF-toernooien geeft elke ploeg tevoren aan de scheidsrechter of jury aan welke spelers beginnen:

- in het aanvalsvak;
- in het verdedigingsvak;
- op de bank.

Tenzij onderling anders is overeengekomen wordt hetzelfde principe tijdens vriendschappelijke IKF-wedstrijden gehanteerd.

Wanneer beide ploegen onvolledig zijn, dient de aanvoerder van de ploeg, die de eerste helft niet de uitworp heeft, zijn opstelling zo te regelen, dat het aantal spelers, dat zonder directe tegenstander speelt, niet groter is dan strikt noodzakelijk.

b Wijziging van de indeling

Met uitzondering van het bepaalde in § 2.1b moet met de beginindeling de gehele wedstrijd worden gespeeld.

Zie § 2.1b.

§ 3.4 Vak- en korfwisseling

Telkens als de scheidsrechter twee doelpunten heeft toegekend, wisselen alle spelers van taak; aanvallers worden verdedigers en verdedigers worden aanvallers. Dit wordt bereikt door de spelers van vak te laten wisselen.

Na de rust vindt geen taakwisseling plaats, maar wordt alleen van korf gewisseld.

Een wedstrijdreglement kan andere bepalingen betreffende vak- en korfwisseling voorschrijven wanneer het gaat om wedstrijden voor jonge spelers of om toernooien waar wedstrijden veel korter duren.

§ 3.5 Uitworp

Een uitworp wordt genomen:

- bij het begin van de wedstrijd door de ploeg, aangewezen volgens een wedstrijdreglement (of de winnaar van de loting volgens § 3.3);
- bij het begin van de tweede helft door de ploeg, die in de eerste helft de uitworp niet heeft genomen;
- na elk toegekend doelpunt door de ploeg, waartegen het doelpunt is toegekend.

De uitworp wordt genomen door een speler uit de aanval vlak voor het midden van de middenlijn.

Voor de uitworp gelden de bepalingen van de spelhervatting (zie § 3.9).

Tijdens IKF-toernooien neemt de ploeg, die de loting heeft gewonnen (zie § 3.3a), ook de uitworp bij de aanvang van de wedstrijd. In geval van vriendschappelijke IKF-wedstrijden doet de thuisploeg dit.

§ 3.6 Spelovertrredingen

Spelovertrredingen worden onderscheiden in:

1. **overtredingen van verdedigers;**
2. **overtredingen van aanvallers.**

Spelovertrredingen van verdedigers worden onderscheiden in:

a lichte overtrredingen, die worden bestraft met een spelhervatting.

Lichte overtrredingen zijn:

1. *technische overtrredingen (onder andere lopen met de bal, de bal met het been of de voet aanraken en ophouden van het spel);*
2. *fysieke overtrredingen die niet gericht zijn op het ontregelen van het aanvalsspel en waarbij ook geen sprake is van ongecontroleerd contact.*

b zware overtrredingen, die worden bestraft met een vrije worp.

Zware overtrredingen zijn:

1. *fysieke overtrredingen waarbij sprake is van ongecontroleerd contact (onder andere de bal uit de handen slaan, duwen, vasthouden en afhouden);*
2. *overtredingen die ten doel hebben of die resulteren in het ontregelen van het aanvalsspel.*

c overtrredingen, die herhaaldelijk het aanvalsspel onbehoorlijk belemmeren, die worden bestraft met een strafworp voor de andere ploeg (§ 3.11a, sub B).

d zeer zware overtrredingen, waardoor een scoringskans verloren gaat, die worden bestraft met een strafworp voor de andere ploeg (§ 3.11a, sub A).

Spelovertrredingen van aanvallers worden onderscheiden in:

a lichte overtrredingen, die worden bestraft met een spelhervatting;

b zeer zware overtrredingen, waardoor een scoringskans voor de andere ploeg in het andere vak verloren gaat, die worden bestraft met een strafworp voor de andere ploeg.

Nationale organisaties mogen in een wedstrijdreglement bepalen of zij het onderscheid tussen lichte en zware overtrredingen van verdedigers aanbrengen en zo ja,

voor welke speelklassen en leeftijdsgroepen. Als een nationale organisatie geen onderscheid wenst te maken tussen lichte en zware overtrredingen van verdedigers worden alle overtrredingen beschouwd als zwaar en wordt de vrije worp genomen op de plaats van de overtrreding. Als de overtrreding wordt begaan tegen een bepaalde persoon (§ 3.6h, i, j, k, l en soms m), dan wordt de vrije worp genomen op de plaats, waar de speler zich bevond ten tijde van de overtrreding.

Tijdens het spel is het verboden:

a de bal met het been of de voet aan te raken

Met het been worden de knie en de lichaamsdelen daaronder bedoeld.

De overtrreding van de aanvaller wordt bestraft met een spelhervatting.

De overtrreding van de verdediger wordt bestraft met een spelhervatting wanneer het contact met het been of de voet onopzettelijk plaatsvindt.

De overtrreding van de verdediger wordt bestraft met een vrije worp wanneer het contact met het been of de voet opzettelijk plaatsvindt met behaald voordeel als resultaat dan wel wanneer de aanvalsofzet door de verdedigende ploeg wordt onderbroken.

Indien naar de mening van de scheidsrechter een bal met opzet tegen het been of de voet van een tegenstander wordt geworpen maakt niet deze tegenstander maar de werper van de bal de overtrreding: bewust samenspel vermijden, dus alleenspel conform § 3.6e.

b de bal met de vuist weg te slaan

Eik slaan met gebalde vuist is strafbaar, dus ook als daarbij de bal met bijvoorbeeld de pols of de rug van de hand wordt geraakt.

De overtrreding van de aanvaller wordt bestraft met een spelhervatting.

De overtrreding van de verdediger wordt bestraft met een vrije worp.

c de bal vast te pakken, te vangen of te tikken terwijl een deel van het lichaam, behalve de voeten, de vloer raakt

Wanneer een speler, die de bal reeds in bezit heeft, valt, is het hem toegestaan om eerst op te staan en dan de bal te werpen dan wel de bal vanuit gevallen positie te werpen.

De overtreding wordt bestraft met een spelhervatting.

d met de bal te lopen

Zich verplaatsen met de bal in de hand of handen is alleen toegestaan in de volgende drie situaties:

1. bij het ontvangen van de bal staat de speler stil. Hij mag in dit geval één voet naar willekeur verzetten, mits de voet van zijn standbeen (het been waar het lichaam op rust) op zijn plaats blijft. Draaien op de laatstgenoemde voet is toegestaan. Hij mag van standbeen veranderen, mits de oorspronkelijke positie niet verandert.

Stilstaand is het niet geoorloofd om een voet te verplaatsen en daarna de andere voet op te tillen voordat de bal de hand(en) heeft verlaten, met name bij een schot. Opspringen is geoorloofd mits bij het afzetten de voet van het standbeen wordt gebruikt. Komt de speler na de sprong nog met de bal in handen neer op nagenoeg dezelfde plaats dan waar hij afzette, dan wordt dit niet als een overtreding van het verbod om met de bal te lopen gezien.

Het is een speler bij een verre worp vanuit stilstaande positie toegestaan een been naar voren te zetten en aan het einde van de werpbeweging het andere been op te tillen, zelfs als dit gebeurt nog voordat de bal is losgelaten.

Een speler wordt, wanneer hij bij een niet doorgezette worp iets over de vloer schuift, niet bestraft.

2. bij het ontvangen van de bal is de speler in loop of sprong; hij komt eerst tot stilstand en werpt of schiet daarna.

Eis is daarbij, dat hij onmiddellijk na het ontvangen van de bal ten volle heeft getracht tot stilstand te komen. Na het tot stilstand komen gelden voor hem dezelfde regels als onder 1. vermeld.

Bij de beoordeling of een speler ten volle heeft getracht tot stilstand te komen, zijn de toestand van het speelveld, de snelheid en de technische vaardigheden van de speler bepalend.

3. bij het bemachtigen van de bal is de speler in loop of sprong en werpt of schiet, voordat hij volledig tot stilstand is gekomen. In dit geval mag de speler de bal niet meer in zijn bezit hebben op het moment dat hij voor de derde maal na het ontvangen van de bal een voet op de vloer plaatst.

De scheidsrechter moet goed letten op het moment waarop de in beweging zijnde speler de bal ontvangt. De richting waarin de speler zich beweegt is bij de toepassing van deze regel niet van belang.

Ontvangt de speler de bal terwijl hij duidelijk waarneembaar contact heeft met de vloer, dan dient dit contact te worden beschouwd als de eerste maal dat hij een voet op de vloer heeft geplaatst na het ontvangen van de bal.

De overtreding wordt bestraft met een spelhervatting.

e alleen te spelen

Alleenspel is het bewust vermijden van samenspel; dat wil zeggen: als een speler, die in het bezit is van de bal, zijn positie tracht te veranderen zonder samen te spelen.

Voorbeelden van alleenspel zijn:

- een speler werpt bal weg met de bedoeling hem elders weer te bemachtigen. Dit is niet toegestaan, ook wanneer hij daarbij de bal tegen het lichaam van een andere speler of tegen de paal werpt. Wanneer een speler echter tracht de bal te werpen naar een medespeler en deze mist de bal, dan is het de eerste speler wel toegestaan de bal opnieuw te bemachtigen.
- een speler tikt de bal al lopende voort.
- een speler werpt met opzet de bal tegen het been of de voet van een tegenstander.

Alleenspel is niet strafbaar:

- **wanneer de speler op dezelfde of nagenoeg dezelfde plaats blijft;**
- **wanneer het vermijden van samenspel zonder opzet gebeurt.**

Voorbeelden van alleenspel, die niet strafbaar zijn:

- zonder verplaatsing is alleenspel dus nimmer strafbaar (voorbeeld: een speler werpt stilstaand de bal van de ene hand in de andere of hij tikt de bal eerst tegen de vloer en pakt hem daarna).
- wanneer een speler zich wel verplaatst, gaat het erom of het samenspel bewust is vermeden.

- het voorttikken van de bal blijft onbestraft indien het ineens bemachtigen niet mogelijk is; kan daarentegen de bal ineens worden bemachtigd, dan is het niet geoorloofd de bal al lopende voort te tikken en daarna te bemachtigen. Ook indien het lopende voorttikken van de bal niet geschiedt om voordeel te behalen maar uit gemakzucht, moet het worden bestraft.
- herhaaldelijk gebeurt het dat twee tegenstanders om de bal strijden door er naar te springen, of door - zich naast elkaar voortbewegend - er in gebukte houding naar te reiken. Heeft een speler voldoende voorsprong, dan zal hij meestal de bal ineens kunnen bemachtigen. Is die voorsprong daarvoor niet toereikend, dan is het hem geoorloofd de bal voort te tikken in een voor hem voordelige richting en daarna de bal te bemachtigen. Dit houdt in dat daarna ook mag worden geschoten. Bij zo'n duel kan het voorkomen, dat de bal verschillende malen moet worden aangeraakt voordat hij definitief in handen komt van één van de spelers. Ook dit is geoorloofd. Hetzelfde geldt voor de speler, die tracht de bal binnen de grenzen van zijn vak te houden. De scheidsrechter fluit eerst dan, wanneer hij van oordeel is, dat het bemachtigen eerder had kunnen plaatsvinden.
het is duidelijk, dat de scheidsrechter hierbij de technische vaardigheid van de spelers moet beoordelen. Hoe vaardiger de speler, des te sneller kan opzet om samenspel te vermijden worden aangenomen.

De overtreding wordt bestraft met een spelhervatting.

f de bal aan een medespeler over te geven

Wanneer een speler de bal van een medespeler krijgt zonder dat deze eerst vrij in de lucht of vrij op de vloer is geweest, is er sprake van overgeven.

Indien twee spelers van dezelfde ploeg bij het bemachtigen van de bal vrijwel gelijktijdig de bal vastpakken en één van de spelers laat de bal daarna los, dan kan dit niet als een overtreding van deze regel worden beschouwd.

De overtreding wordt bestraft met een spelhervatting.

g het spel op te houden

Voorbeelden van spel ophouden zijn:

1. treuzelen bij het overplaatsen van de bal;
2. de bal van de aanval naar de verdediging terugplaatsen, tenzij dit gebeurt om een aanval beter op te zetten;
3. ver doorvoeren van samenspel, dat onvoldoende gericht is op het opbrengen van de bal naar het aanvalsvak;

4. ver doorvoeren van samenspel, dat onvoldoende gericht is op het scheppen van schotkansen;
5. het bewust negeren van duidelijke schotkansen;
6. het klemmen van de bal tussen de bovenbenen.

Wanneer er niet met zuivere speeltijd wordt gespeeld en er zijn voorbeelden van wangedrag (bijvoorbeeld: de bal ver buiten het speelveld werpen of schoppen wanneer het spel is onderbroken, dan wel treuzelen bij het vervangen van een speler, wisselen van vak en het weer opstellen na een time-out), dan is het de scheidsrechter toegestaan de speeltijd van de desbetreffende speelhelft te verlengen met de duur van de handeling.

Bij de beoordeling door de scheidsrechter of er van spel ophouden sprake is, houdt hij rekening met:

- de technische vaardigheid van de spelers, zoals in § 3.6d en e aangegeven;
- de stand en de fase van de wedstrijd;
- de zichtbare inspanning, die de andere ploeg zich getroost om schotkansen te voorkomen of de bal te bemachtigen.

Dit houdt in dat een scheidsrechter niet direct voor spel ophouden fluit, wanneer een ploeg in de laatste fase van een wedstrijd bij een geringe voorsprong een voorzichtiger speelwijze gaat hanteren en grote risico's tracht te vermijden. Ook wanneer de verdedigende ploeg door een minder actief volgen en hinderen van de aanvallers tracht af te dwingen dat de aanvallende ploeg moet gaan schieten en daarbij het risico van een doelpunt accepteert, maar hoopt bij een mislukt schot op een gemakkelijker wijze de bal te kunnen bemachtigen, geeft de scheidsrechter de aanvallende ploeg de tijd zich op deze speelwijze in te stellen. In beide gevallen mag het echter niet zo zijn dat alleen wordt gespeeld om het bezit van de bal te houden en in de speelwijze van de aanvallende ploeg geen aanvallende acties, gericht op het scheppen en het benutten van schotkansen, herkenbaar zijn.

Wanneer beide ploegen bij dezelfde stand om beurten het spel ophouden of er blijk van geven met de in de wedstrijd bereikte stand genoegen te nemen en geen wijziging in de stand beogen te bereiken, waarschuwt de scheidsrechter beide aanvoerders gelijktijdig dat deze speelwijze als wangedrag wordt aangemerkt en bij voortzetting tot het staken van de wedstrijd zal leiden. Deze situatie zal zich slechts voordoen wanneer in de wedstrijd een stand is bereikt, waaruit beide ploegen menen voordeel te halen.

De overtreding wordt bestraft met een spelhervatting.

h een tegenstander de bal uit de hand(en) te slaan, te nemen of te lopen

Het criterium is of de tegenstander de bal behoorlijk in zijn macht heeft. Dit kan met één of twee handen zijn of als de bal op de handpalm of vingers rust.

De overtreding van de aanvaller wordt bestraft met een spelhervatting.

De overtreding van de verdediger wordt bestraft met een spelhervatting wanneer er sprake is van een lichte overtreding respectievelijk een vrije worp wanneer er sprake is van een zware overtreding.

i een tegenstander te duwen, vast te houden of af te houden

Elke belemmering van de vrije beweging van de tegenstander is verboden, ongeacht of dit al dan niet opzettelijk geschiedt.

Dit verbod om de vrije beweging van de tegenstander te belemmeren wordt bestraft, ongeacht of de tegenstander wel of niet in het bezit is van de bal en ook als de bal in het andere vak is.

De regel verplicht een speler niet voor een tegenstander plaats te maken; elke speler mag zich opstellen en zich verplaatsen zoals hij verkiest.

Alleen wanneer hij zich zo plotseling in de baan van een lopende tegenstander plaatst, dat een botsing onvermijdelijk wordt, wordt hij bestraft.

Het verbod van afhouden vloeit onmiddellijk voort uit het feit, dat korfbal een behendigheids- en niet een krachtsport is.

Voorbeelden van het belemmeren van de vrije beweging zijn:

- wegduwen;
- omverlopen;
- na het opspringen op een stilstaande tegenstander terecht komen;
- belemmeren van een tegenstander in het opspringen of opstaan;
- in de baan van een opspringende tegenstander bukken;
- uitsteken van een arm of een been naar een toe- of voorbijlopende tegenstander, waardoor deze wordt gedwongen tot het maken van een omweg om die speler te ontwijken.

Bij het uitsteken van armen of benen naar een tegenstander gaat het niet alleen om het werkelijk tegenhouden van een lopende tegenstander. Ook wanneer de tegenstander daadwerkelijk een grotere omweg moet maken om de armen of benen te ontwijken is van een overtreding sprake.

Een speler mag in de baan van een toelopende aanvaller gaan of blijven staan, mits:

- hij niet tracht door uitspreiden van armen en benen de tegenstander tot een grotere omweg te dwingen dan nodig is om het lichaam van de verdediger te ontwijken;
- hij zich niet zo plotseling in de baan van een tegenstander plaatst dat deze niet meer in staat is de botsing te vermijden.

Bij herhaald overtreden van deze voorwaarden is een strafworp volgens § 3.11a, sub B op zijn plaats. Anderzijds heeft een aanvaller de plicht zich in te spannen om een botsing met de verdediger te voorkomen. Wanneer een aanvaller tegen een verdediger oploopt om hem uit zijn evenwicht te brengen of als hij hem met een arm of schouder uit zijn verdedigingspositie wegduwt, overtreedt de aanvaller § 3.6i.

Wanneer een verdediger een aanvaller niet kan volgen omdat een andere aanvaller zich opzettelijk in de baan van de verdediger begeeft, dan overtreedt de andere aanvaller § 3.6i.

Het komt vaak voor dat twee spelers in een poging om een bal te bemachtigen elkaar aanraken. Dit is alleen strafbaar, als deze aanraking een gevolg is van onbesuisdheid of afhouden. In dat geval moet de scheidsrechter beslissen wie de schuldige is, hetgeen zowel het geval kan zijn met de speler naar wie de bal wordt geworpen, als met zijn tegenstander die tracht de bal te onderscheppen. Ook het zogenaamde 'springen aan de lijn' is alleen dan strafbaar, als de tegenstander in het vrije gebruik van zijn lichaam wordt belemmerd. Wanneer de verdediger de bal tikt, vóór deze in het bereik van de aanvaller is gekomen, is dit niet strafbaar. Dit is echter wel het geval, als de verdediger, staande naast of achter de aanvaller, over hem heen hangt, hem belemmert in het vangen en dan de bal tikt.

Het in de sprong wegtikken van de bal mag alleen dan worden bestraft, als de aanraking bij het springen ontaardt in omverlopen of omverspringen.

De overtreding van de aanvaller wordt bestraft met een spelhervatting.

De overtreding van de verdediger wordt bestraft met een spelhervatting wanneer er sprake is van een lichte overtreding respectievelijk een vrije worp wanneer er sprake is van een zware overtreding.

j een tegenstander te zwaar te hinderen

De hinderende speler mag trachten het werpen van de bal in de gewenste richting te bemoeilijken en uit te lokken, dat de werper de bal tegen zijn hand of arm werpt.

Het hinderen is slechts in zoverre geoorloofd, dat de werper er door wordt bemoeilijkt de bal in de gewenste richting te spelen. Voorts mogen de bewegingen van de hinderende speler er op gericht zijn om uit te lokken, dat de werper de bal tegen zijn hand of arm werpt of om de bal te onderscheppen.

Het is toegestaan de bal te blokkeren door de arm in de baan van de bal te brengen; het is echter verboden:

- **de tegenstander te belemmeren in het vrije gebruik van zijn lichaam door het blokkeren van zijn arm in plaats van de bal;**
- **naar de werpende arm of de bal te slaan; dat wil zeggen de hinderende arm of hand mag zich niet zodanig snel in de richting van de bal bewegen, dat de bal wordt aangeraakt voordat hij de handen van de tegenstander heeft verlaten.**

Bij onverwachte bewegingen van de tegenstander zullen zich vaak situaties voordoen, waarbij de bewegingsvrijheid van een speler wordt belemmerd. Zulke gevallen worden niet bestraft, mits de hinderende speler streeft naar het direct herstellen van de bewegingsvrijheid van de tegenstander.

Als de hinderende arm of hand in de baan van de werpende arm wordt gebracht in een poging de bal te blokkeren is er geen sprake van een overtreding als de bal wordt geraakt nadat de bal de hand van de werpende speler heeft verlaten.

Raakt de hinderende speler de bal als deze nog op de hand van de werper rust, dan is er geen overtreding, mits de hinderende arm of hand in rust is. Als de hinderende arm of hand, die zich in de richting van de tegenstander beweegt, de bal raakt voordat hij de handen van de tegenstander heeft verlaten, is dit een overtreding. Als de bal de handen van de tegenstander reeds heeft verlaten is er geen sprake van een overtreding. Als het echter een slaande beweging naar de bal is in de richting van de tegenstander - bijvoorbeeld gericht op diens gezicht - dan wordt deze handeling als een overtreding van § 3.6u beschouwd en wordt zij dienovereenkomstig bestraft: een spelhervatting bij een overtreding van een aanvaller en een vrije worp bij een overtreding van een verdediger.

Zodra het hinderen onttaardt in "slaan", dient streng te worden opgetreden, zelfs als de worp niet mislukt (behoudens wanneer uit de worp een scoringskans ontstaat: de scheidsrechter wacht dan het resultaat af en geeft daarna de desbetreffende speler een waarschuwing).

De overtreding van de aanvaller wordt bestraft met een spelhervatting.

De overtreding van de verdediger wordt bestraft met een spelhervatting wanneer er sprake is van een lichte overtreding respectievelijk een vrije worp wanneer er sprake is van een zware overtreding.

k een tegenstander van de andere sekse bij het werpen van de bal te hinderen

Van overtreding van deze regel is eerst sprake wanneer de in balbezit zijnde speler daadwerkelijk tracht de bal te werpen. Elke handelwijze, die het werpen bemoeilijkt, moet daarbij als hinderen worden beschouwd.

Als de afstand groter is dan twee (gezamenlijke) armlengten van de desbetreffende spelers wordt dit niet als hinderen beschouwd en wordt er bijgevolg geen overtreding begaan.

De overtreding van de aanvaller wordt bestraft met een spelhervatting.

De overtreding van de verdediger wordt bestraft met een vrije worp.

l een tegenstander te hinderen die al door een ander wordt gehinderd

Evenals bij § 3.6k is eerst van een overtreding sprake als de in balbezit zijnde speler daadwerkelijk tracht de bal te werpen.

Elke handelwijze die het werpen bemoeilijkt, wordt als hinderen beschouwd. Indien twee verdedigers een in balbezit zijnde aanvaller hinderen, dient de scheidsrechter er scherp op te letten of de verdediger, die als eerste hinderde, voldoet aan de voorwaarden van § 3.6n. Schiet de aanvaller in dat geval, dan is er geen sprake van een overtreding van § 3.6l (zie ook § 3.6n, toelichting). Voldeed de als eerste hinderende speler echter niet aan de voorwaarden van § 3.6n (toelichting) en mislukt het schot of het overplaatsen naar de in scoringspositie staande aanvaller door het hinderen van meer dan één verdediger, dan bestraft de scheidsrechter de overtreding met een strafworp.

De overtreding van de aanvaller wordt bestraft met een spelhervatting.

De overtreding van de verdediger wordt bestraft met een vrije worp.

m buiten het eigen vak te spelen

Een speler is buiten zijn vak wanneer hij de middenlijn, zijlijn of achterlijn of de vloer buiten die lijnen van het vak raakt of daarvan zijn sprong heeft genomen.

Het buiten het vak spelen kan zowel bestaan uit het aanraken van de bal als uit het hinderen van een tegenstander.

Het volgende is toegestaan zonder overtreding van deze spelregel:

- *vangen en tikken van de bal over één van de lijnen, mits de speler in zijn eigen vak staat;*
- *tikken van de bal, terwijl de speler in zijn sprong niet meer boven zijn eigen vak zweeft mits de afzet heeft plaatsgevonden in zijn eigen vak;*
- *hinderen van een tegenstander in een ander vak, mits de speler in zijn eigen vak staat.*

Wanneer een speler buiten zijn eigen vak de bal aanraakt geldt de plaats van aanraking als de plaats van de overtreding. De bepaling inzake het aanraken van de bal geldt zowel voor de grens met een ander vak als voor de grens van het speelveld.

Voor aanraking van de bal buiten het speelveld: zie § 3.7.

In geval van ongeoorloofd hinderen buiten het eigen vak wordt volgens § 3.9b de spelhervatting genomen op de plaats van het hinderen.

De overtreding wordt bestraft met een spelhervatting.

n in verdedigde positie te schieten

Het schieten wordt als verdedigd beschouwd, wanneer de hinderende verdediger daadwerkelijk tracht de bal te blokkeren én:

- 1. zich binnen armlengte van de aanvaller bevindt;**
- 2. met zijn gezicht naar de aanvaller is toegekeerd;**
- 3. dicht bij de paal staat dan de aanvaller.**

Als de aanvaller zo dicht bij de paal staat dat daartussen geen ruimte is voor de verdediger voldoet de verdediger aan voorwaarde 3 mits de verdediger en de aanvaller zich ter weerszijden van de paal bevinden.

Het verbod tot verdedigd schieten is gebaseerd op de wens om succes in de aanval niet de beloning te laten zijn van handige hand- en armbewegingen om de hinderende tegenstander heen, maar van snelle combinaties, die nodig zijn om een schotkans te verkrijgen.

Uit de regel volgt dat er geen sprake kan zijn van verdedigd schieten, wanneer de verdediger:

1. niet daadwerkelijk probeert het schot te blokkeren (het slechts opheffen van één of twee armen is dus niet voldoende);
2. met zijn lichaam verder van de paal is dan de aanvaller; het is niet voldoende als de verdediger slechts een hand of arm dicht bij de paal heeft;
3. zich op een grotere afstand dan armlengte bevindt;
4. met zijn rug naar de aanvaller staat en hem niet aankijkt;
5. zich er niet van bewust is dat de aanvaller de bal in zijn bezit heeft (snel schot, tikken).

Aan alle voorwaarden voldoen houdt niet in dat de verdediger daadwerkelijk in staat is het schot te verhinderen. Zo zal bij een groot verschil in lengte tussen aanvaller en verdediger een lange aanvaller vrijwel steeds in staat zijn een schot te lossen, dat door de verdediger niet kan worden geblokkeerd. Een dergelijk schot moet als verdedigd worden beschouwd, indien de verdediger aan alle voorwaarden van § 3.6n voldoet.

Hetzelfde geldt indien de aanvaller opspringend de bal schiet of tikt naar de korf over de hinderende armen van de verdediger.

Indien een aanvaller, die wordt gehinderd door een verdediger die voldoet aan alle voorwaarden van § 3.6n, toch schiet nadat een tweede verdediger is gaan hinderen, is er geen sprake van een overtreding van § 3.6l, maar wordt de aanvaller bestraft wegens schieten in verdedigde positie.

Op de volgende spelsituaties wordt nog gewezen:

- een aanvaller ontvangt de bal, terwijl hij met de rug naar de korf is gekeerd. De verdediger bevindt zich achter hem en is dus dicht bij de paal. Een achterover gelost schot moet in deze situatie als verdedigd worden beschouwd, aangenomen dat de verdediger aan alle voorwaarden van § 3.6n voldoet.
- bij een onderhands schot tegen een lange verdediger bestaat de kans dat de verdediger de bal aanraakt. Dit aanraken kan door de verdediger ook worden bereikt door hoog te springen. Het aanraken van de bal door de verdediger is op zichzelf geen reden om een schot als verdedigd te beschouwen. Bepalend is slechts of de verdediger zich binnen armlengte van de aanvaller bevindt op het moment van het schot en ook aan de andere voorwaarden is voldaan.
- een aanvaller schiet tijdens een ren naar de paal, waarbij de verdediger

zich achter hem bevindt. Van verdedigd schieten is in deze situatie geen sprake. De verdediger mag proberen door van achteren te hinderen het schot te blokkeren, doch zal daarbij dikwijls een overtreding begaan van § 3.6j. Er zal dan een strafworp moeten volgen als de overtreding tot gevolg heeft dat het schot mislukt.

- een aanvaller bevindt zich in verdedigde positie. Als de aanvaller achteruit of opzij stapt of springt (zonder het verbod om met de bal te lopen te overtreden) en schiet, en de verdediger volgt de beweging van de aanvaller, waarbij hij daadwerkelijk tracht het schot te blokkeren, moet het schot als verdedigd worden beschouwd, zelfs als de aanvaller zich een korte tijd buiten armlengte bevindt.

De overtreding wordt bestraft met een spelhervatting.

- o te schieten na snijden langs een andere aanvaller**

‘Snijden’ treedt op wanneer een verdediger, die zich in een verdedigende positie bevindt, zijn aanvaller niet kan volgen, omdat de aanvaller zijn weg zo dicht langs een andere aanvaller kiest, dat de verdediger met laatstgenoemde aanvaller in botsing komt of dreigt te komen en daardoor zijn verdedigende positie moet prijsgeven.

‘Snijden’ treedt eveneens op, wanneer een verdediger, die zich in een hinderende positie binnen armlengte afstand van zijn tegenstander bevindt, deze aanvaller niet kan volgen, omdat de aanvaller zijn weg zo dicht langs een andere aanvaller kiest, dat de verdediger met laatstgenoemde aanvaller in botsing komt of dreigt te komen en daardoor zijn hinderende positie binnen armlengte moet prijsgeven.

Snijden is niet strafbaar, het schieten na snijden is dat wel.

Schieten is ook strafbaar wanneer de snijdende aanvaller zijn vrije positie eerst nog verbetert door samenspel met een medespeler en daarna schiet.

Indien de verdediger zich niet binnen armlengte van zijn aanvaller bevindt op het moment dat de aanvaller vlak langs een medespeler loopt, kan er geen sprake zijn van ‘snijden’ en is het daarop volgende schot toegestaan.

Wanneer een verdediger een aanvaller niet kan volgen omdat een andere aanvaller zich opzettelijk in de baan van de verdediger begeeft, dan is het ‘snijden’ een vorm van afhouden (§ 3.6i) en dient de andere aanvaller te worden bestraft met een spelhervatting, onafhankelijk van het feit of de eerste aanvaller na het ‘snijden’ schiet of niet.

De overtreding wordt bestraft met een spelhervatting.

- p vanuit het verdedigingsvak van de aanvallende ploeg of rechtstreeks uit een vrije worp of spelhervatting te scoren**

De overtreding wordt bestraft met een spelhervatting onder de korf.

- q te schieten bij het spelen zonder directe tegenstander**

Dit treedt op wanneer het verdedigingsvak over slechts drie spelers beschikt, tegenover vier aanvallers.

In dat geval deelt de coach van de aanvallende ploeg aan de scheidsrechter en aan de coach van de andere ploeg mee, welke aanvaller als de niet-schietende speler moet worden beschouwd. Het is de coach toegestaan hiervoor tijdens de wedstrijd de andere aanvaller aan te wijzen, maar alleen door mededeling aan de scheidsrechter en aan de coach van de andere ploeg op een moment, dat voor onderbreking van het spel is gefloten. Deze aanwijzing van een aanvaller mag tussen twee vakwisselingen ten hoogste tweemaal plaatsvinden.

De niet schietende speler mag een strafworp nemen; een daaruit gescoord doelpunt is geldig.

De numerieke meerderheid van de aanval ten opzichte van de verdediging kan het gevolg zijn van het feit, dat de andere ploeg geen acht spelers heeft opgesteld of van de omstandigheid, dat tijdens de wedstrijd één of meer van de opgestelde spelers door verwondingen en dergelijke het veld hebben verlaten of door de scheidsrechter zijn weggezonden en niet zijn vervangen.

Als een speler zonder directe tegenstander de bal tegen de korf werpt wordt deze handeling als een schotpoging beschouwd en dienovereenkomstig bestraft: met een spelhervatting voor de andere ploeg onder de korf.

Indien de coach van de aanvallende ploeg in gebreke blijft de niet-schietende aanvaller aan te wijzen, zorgt de scheidsrechter ervoor, dat de vereiste mededeling alsnog onmiddellijk wordt gedaan.

De overtreding wordt bestraft met een spelhervatting.

- r een schot te beïnvloeden door de paal te bewegen**

Indien na het bewegen van de paal door een verdediger de bal volledig door de korf valt, kent de scheidsrechter een doelpunt toe. Dit is ook het geval indien de scheidsrechter reeds voor deze overtreding van de verdediger heeft gefloten (zie § 3.2).

Indien bij het bewegen van de paal door een verdediger de mogelijkheid bestaat dat zonder de beweging de bal volledig door de korf zou zijn gevallen, kent de scheidsrechter wegens het teniet doen van een scoringskans een strafworp toe.

Indien bij het bewegen van de paal door een aanvaller de bal volledig door de korf valt, kent de scheidsrechter een spelhervatting toe aan de verdediging.

Indien bij het bewegen van de paal door een aanvaller de bal niet volledig door de korf valt, fluit de scheidsrechter niet tenzij de bal in een voor de aanvallende ploeg gunstige richting valt. In dat geval kent hij een spelhervatting toe aan de verdediging.

Indien bij het bewust bewegen van de paal door een verdediger niet de mogelijkheid bestaat dat zonder de beweging de bal volledig door de korf zou zijn gegaan en de bal vervolgens in het bezit komt van een verdediger, kent de scheidsrechter een spelhervatting toe aan de andere ploeg.

Indien bij het bewegen van de paal door een verdediger het schot zo ver over of naast de korf gaat dat het resultaat ervan er niet door wordt beïnvloed fluit de scheidsrechter niet.

Indien de paal onbewust wordt bewogen door een verdediger zonder dat er een doelpunt uit voort komt en de scheidsrechter van mening is dat de bal zonder de beweging de korf zou hebben geraakt, kent de scheidsrechter een spelhervatting toe aan de aanvallende ploeg.

s de paal beet te grijpen bij het springen, lopen of afzetten

Een speler kan dit doen om:

- bij het springen hoger te reiken;
- met behulp van de paal snel van richting te veranderen;
- zich af te zetten.

De overtreding van de aanvaller wordt bestraft met een spelhervatting.

De overtreding van de verdediger wordt bestraft met een vrije worp.

t bij het nemen van een vrije worp of een strafworp de daarvoor gestelde bepalingen te overtreden

Het kan gaan om een overtreding van:

- de nemer van de worp, die het strafworpgebied of het vrijeworpggebied of het strafworpgebied raakt (zie de tekeningen van het vrijeworpggebied en het strafworpgebied bij §1.2).
- de nemer van de vrije worp of de strafworp, die bij het nemen te lang wacht.
- een ploeggenoot, die binnen de voorgeschreven afstand komt.
- een tegenstander, die binnen de voorgeschreven afstand komt of die het nemen van de strafworp beïnvloedt.

De overtreding van de aanvaller wordt bestraft met een spelhervatting.

De overtreding van de verdediger wordt bestraft met een vrije worp of een nieuwe strafworp (zie § 3.11c).

u op een gevaarlijke wijze te spelen

Een voorbeeld is wanneer een aanvaller zijn verdediger, die zich binnen armlengte van die aanvaller bevindt, met vaart in botsing laat komen met een andere aanvaller.

Deze situatie treedt op, wanneer een aanvaller zijn weg op een zodanige wijze kiest, dat als gevolg daarvan de verdediger, die zich binnen armlengte bevindt, met vaart in botsing komt met een andere aanvaller. De verdediger moet zich er in deze situatie beslist niet of te laat van bewust zijn of zich er te laat van bewust worden, dat een aanvaller zich in zijn baan bevindt.

In dergelijke situaties kan er ook sprake zijn van een verdediger, die met opzet de botsing met de andere aanvaller veroorzaakt, ondanks het feit dat hij wel degelijk op de hoogte is van de aanvaller in zijn baan, of zich er op een zodanig moment van bewust wordt, dat de botsing door de verdediger voorkomen had kunnen worden. In deze situaties dient de scheidsrechter de verdediger te bestraffen door het toekennen van een vrije worp aan de aanvallende ploeg.

In de beoordeling of er van deze situaties sprake is, dient de scheidsrechter rekening te houden met het technische en tactische vaardigheden van de spelers en met de snelheid waarmee de aanvaller naar zijn medeaanvaller beweegt.

Wanneer er sprake is van een lichte botsing, waarvoor de verdediger zou moeten worden bestraft, maar die geen gevolg heeft voor het spelverloop, kan de scheidsrechter beslissen het spel door te laten gaan (voordeelregel).

De overtreding van de aanvaller wordt bestraft met een spelhervatting.

Als een hinderende arm of hand een slaande beweging maakt naar de bal in de richting van de tegenstander - bijvoorbeeld gericht op diens gezicht - waarbij de bal de handen van de tegenstander heeft verlaten, dan wordt deze handeling beschouwd als een overtreding van § 3.6u.

De overtreding van de aanvaller wordt bestraft met een spelhervatting. De overtreding van de verdediger wordt bestraft met een vrije worp.

§ 3.7 Uitbal

De bal is uit zodra hij in aanraking komt met:

- een zij- of achterlijn van het speelveld;
- de vloer, een persoon of een voorwerp buiten het speelveld;
- de zoldering of een voorwerp boven het speelveld.

Indien een uitbal het gevolg is van een overtreding wordt een spelhervatting toegekend aan de ploeg die de bal niet voor het laatst heeft aangeraakt. Is er geen sprake van een overtreding, dan gelden voor de uitbal de bepalingen van de (zie § 3.9).

Het speelveld heeft geen kubieke maat. Met inachtneming van § 3.6m is het dus toegestaan de bal, waar deze zich ook bevindt, terug te slaan in het speelveld, mits de bal de zij- of achterlijn, de vloer, een persoon of een voorwerp buiten het speelveld, dan wel de zoldering of een voorwerp boven het speelveld nog niet heeft geraakt.

Bij een uitbal of bij het overtreden van § 3.6m op of buiten de grens van het speelveld, wordt de uitbal genomen buiten het veld vlak bij de zij- of achterlijn ter plaatse waar de bal of de overtredende speler de zij- of achterlijn heeft geraakt of overschreden. De scheidsrechter is verplicht de uitbal toe te kennen. De voordeelregel is niet van toepassing.

Wanneer de bal uit is omdat hij de zoldering of een voorwerp boven het speelveld raakt, wordt de uitbal genomen bij één van de zijlijnen, het dichtst bij de plaats waar de zoldering of het voorwerp is geraakt.

Raakt de bal een toeschouwer of een voorwerp in het speelveld, dan geeft de scheidsrechter een scheidsrechtersworp, tenzij vaststaat dat de bal zou zijn uitgegaan, in welk geval een uitbal wordt toegekend.

Indien de nemer van de uitbal, na het fluitsignaal van de scheidsrechter, een grenslijn of het speelveld aan de andere kant van de grenslijn raakt voordat de bal zijn handen heeft verlaten, fluit de scheidsrechter en kent hij een uitbal toe aan de andere ploeg.

§ 3.8 Scheidsrechtersworp

Wanneer twee tegenstanders de bal gelijktijdig hebben bemachtigd, onderbreekt de scheidsrechter het spel met een fluitsignaal en gooit de bal op. Hij doet dit ook wanneer het spel moet worden hervat zonder dat één ploeg recht heeft op de bal.

Voor het opgooien wijst de scheidsrechter twee spelers van gelijke sekse uit het desbetreffende vak en zo mogelijk van ongeveer gelijke lengte aan. De twee spelers nemen aan weerszijden van de scheidsrechter plaats, waarbij de verdediger het recht heeft zich als eerste op te stellen. De scheidsrechter gooit de bal tussen hen op, zodanig dat het hoogste punt buiten bereik van de spelers is. Op dat moment fluit de scheidsrechter voor het hervatten van het spel. De twee spelers mogen de bal aanraken, nadat deze het hoogste punt heeft bereikt. De overige spelers, die gedurende het opgooien een afstand van ten minste 2,50 m tot de plaats van opgooien in acht nemen, mogen de bal pas spelen nadat één van de twee aangewezen spelers de bal heeft aangeraakt of de bal de vloer heeft geraakt.

Naast het geval dat twee spelers de bal gelijktijdig hebben bemachtigd zijn andere voorbeelden van een scheidsrechtersworp:

- de bal raakt een toeschouwer of een voorwerp in het speelveld (tenzij duidelijk is dat één der ploegen hem zou hebben bemachtigd (zie § 2.3b, toelichting) of de bal zou zijn uitgegaan (zie § 3.7, toelichting);
- nadat het spel is onderbroken en beide ploegen geen recht hebben op de bal.

§ 3.9 Spelhervatting

a Het toekennen van een spelhervatting

Na een door de scheidsrechter gesignaleerde overtreding (§ 3.6) van de aanvallende ploeg of een als licht beoordeelde overtreding van de verdedigende ploeg wordt de andere ploeg een spelhervatting toegekend.

Nadat een doelpunt is toegekend, wordt het spel altijd hervat met een uitworp conform § 3.5. Zo wordt een overtreding van § 3.6g - toelichting, punt 2 en 4 - niet bestraft met een spelhervatting voor de andere ploeg.

b Plaats van de spelhervatting

Het spel wordt hervat op de plaats waar de overtreding is begaan. Is de overtreding tegen een bepaalde speler begaan (§ 3.6h, i, j, k, l en soms m), dan wordt de spelhervatting genomen op de plaats, waar deze speler zich op het moment van de overtreding bevindt.

Wanneer de speler de bal aanraakt terwijl hij de middenlijn raakt wordt de spelhervatting genomen in het andere vak vlakbij het punt waar de speler de middenlijn raakte.

Wanneer de bal wordt aangeraakt door een speler, terwijl deze zich in het andere vak bevindt, is de plaats van de aanraking de plaats van de spelhervatting.

c Het nemen van de spelhervatting

Op het moment dat de nemer van de spelhervatting de bal in de hand heeft of kan nemen fluit de scheidsrechter. Na het fluitsignaal heeft de nemer van de spelhervatting vier seconden de tijd om de bal in het spel te brengen. De spelers van de andere ploeg mogen hem daarbij niet hinderen.

De bal is in het spel gebracht als hij ten minste 2,50 m van de plaats van de spelhervatting is gekomen (gemeten over de grond).

Geen van de spelers van beide ploegen mag de bal aanraken voordat hij 2,50 m heeft afgelegd van de plaats van de spelhervatting.

Indien de nemer van de spelhervatting de bal vier seconden na het fluitsignaal van de scheidsrechter niet in het spel heeft gebracht, fluit de scheidsrechter en kent een spelhervatting toe aan de andere ploeg.

Uit een spelhervatting mag de nemer van de spelhervatting niet rechtstreeks scoren. Hij mag eerst scoren nadat de bal in het spel is gebracht en is aangeraakt door een andere speler. Een overtreding wordt bestraft met een spelhervatting onder de korf voor de verdedigende ploeg.

Wanneer de scheidsrechter heeft gefloten voor het nemen van een spelhervatting en de nemer de middenlijn (of de vloer van het andere speelvak) of een zij- of achterlijn (of de vloer aan de andere kant van de zij- of achterlijn) raakt voordat de bal zijn handen heeft verlaten, fluit de scheidsrechter en kent hij de andere ploeg een spelhervatting respectievelijk uitbal toe.

Indien een spelhervatting wordt genomen vóór het fluitsignaal van de scheidsrechter wordt deze overgenomen.

Het ophouden van de voorbereiding voor het nemen van een spelhervatting of het trachten te voorkomen van het nemen van een spelhervatting wordt bestraft volgens § 3.6v en kan - bij herhaling van de overtreding - tevens worden aangemerkt als wangedrag.

Het is verboden bij het nemen van een spelhervatting de daarvoor gestelde bepalingen te overtreden.

Dit komt voor bij één van de volgende situaties:

- **een speler hindert de tegenstander tijdens een spelhervatting;**
- **een speler van één van de twee ploegen raakt de bal aan vóór deze 2,50 m heeft afgelegd vanaf de plaats van de spelhervatting.**

De overtreding van één van de bovengenoemde regels door een aanvaller wordt bestraft met een spelhervatting.

De overtreding van één van de bovengenoemde regels door een verdediger wordt bestraft met een vrije worp.

Aangezien het niet is toegestaan de nemer van de spelhervatting te hinderen dan wel de bal aan te raken vóór deze een afstand van 2,50 m heeft afgelegd vanaf de plaats van de spelhervatting dient de scheidsrechter te waarborgen dat de nemer niet wordt gehinderd. Hinderen houdt niet alleen een actieve vorm van hinderen in, maar ook een passieve vorm.

Passief hinderen houdt in dat de tegenstander probeert te voorkomen dat de bal snel in het spel wordt gebracht door zich binnen armlengte vóór de nemer van de spelhervatting op te stellen zonder één of beide armen of het lichaam te bewegen.

Er is sprake van actief hinderen indien de tegenstander, die passief hindert, een beweging met één of beide armen of het lichaam maakt.

Het ophouden van de voorbereiding voor het nemen van een spelhervatting of het trachten te voorkomen van het nemen van een spelhervatting kan – bij herhaling van de overtreding – worden aangemerkt als wangedrag.

§ 3.10 Vrije worp

a Het toekennen van een vrije worp

Na een door de scheidsrechter gesignaleerde en als zwaar beoordeelde overtreding van de verdedigende ploeg (§ 3.6) wordt de aanvallende ploeg een vrije worp toegekend.

b Plaats van de vrije worp

De vrije worp moet worden genomen door een speler, die op dat moment in het aanvalsvak staat; deze speler dient direct achter het strafworp punt te staan.

In hallen waar het strafworpgebied is aangegeven kan de halve cirkel voor de paal worden doorgetrokken met een lijn van 3,0 - 5,0 cm breed. De lijn behoort tot de oppervlakte van de cirkel met een straal van 2,50 m. In hallen waar het strafworpgebied niet is aangegeven, kan in overleg met de eigenaar of een cirkel met een straal van 2,50 m (met een lijnbreedte van 3,0 - 5,0 cm) worden getrokken of een cirkel met behulp van een onderbroken lijn van goed te bevestigen doch weer af te nemen materiaal (bijvoorbeeld tape met een breedte van 3,0 - 5,0 cm) worden aangebracht. De onderbroken lijn of het aan te brengen materiaal behoort tot de oppervlakte van de cirkel met een straal van 2,50 m. Alle spelers, behalve de nemer van de vrije worp, staan dus buiten dit gebied tijdens het nemen van de vrije worp.

c Het nemen van de vrije worp

De nemer van de vrije worp moet met één voet direct achter het strafworp punt staan en met de andere voet in het gebied achter de denkbeeldige lijn, die loopt door de rand van het strafworp punt evenwijdig aan de middenlijn (zie de tekening bij §1.2); hij mag het strafworp punt en het vrijeworp gebied, als aangegeven op de tekening bij §1.2, niet met een voet (of een ander deel van zijn lichaam) raken voordat de bal zijn hand(en) heeft verlaten.

Op het moment dat de nemer van de vrije worp de bal in de hand heeft of

kan nemen steekt de scheidsrechter één van zijn armen verticaal omhoog en geeft met vier vingers van zijn opgestoken hand het teken dat hij binnen vier seconden zal fluiten om het spel te hervatten.

Gedurende de vier seconden voorbereidingstijd kan de scheidsrechter elke spelovertreiding bestraffen.

De scheidsrechter kan ook gedurende de voorbereidingstijd van vier seconden een overtreding bestraffen. Als de overtreding wordt gemaakt door een verdediger, kan hij de aanvallende ploeg een nieuwe vrije worp toekennen. Als de overtreding wordt gemaakt door een aanvaller, kan hij de verdediging een spelhervatting toekennen. De scheidsrechter dient contact tussen de spelers, die positie innemen bij het nemen van de vrije worp - met name ter weerszijden van en in de buurt van de paal en nabij de lijn van de vrijeworpcirkel in de buurt van de paal - te voorkomen. Geen enkele speler mag met één voet aan één kant van de paal staan en met de andere voet aan de andere kant van de paal. De spelers moeten kiezen aan welke kant van de paal zij zich opstellen. Het is spelers ook verboden een voet tussen de benen van een tegenstander te plaatsen met als doel de vrije beweging van de tegenstander te belemmeren.

Na het opsteken van zijn arm kunnen zich twee mogelijkheden voordoen (zie hieronder A en B).

A

- 1. Alle spelers, behalve de nemer van de vrije worp, staan buiten de vrijeworpcirkel.**
- 2. De medespelers van de nemer van de vrije worp, die buiten de vrijeworpcirkel moeten staan, nemen bovendien onderling een afstand van ten minste 2,50 m in acht.**

Zodra bovenstaande situaties zich voordoen binnen de voorbereidingstijd van vier seconden fluit de scheidsrechter om het spel te hervatten. De nemer van de vrije worp dient de bal nu uiterlijk vier seconden na het desbetreffende fluitsignaal (§ 2.3e) in het spel te brengen. Indien de nemer van de vrije worp de bal vier seconden na het fluitsignaal van de scheidsrechter niet in het spel heeft gebracht, fluit de scheidsrechter en kent een spelhervatting toe aan de verdedigende ploeg.

Uitsluitend de scheidsrechter bepaalt of de bal, die is geworpen door de nemer van de vrije worp, een afstand van ten minste 1 m heeft afgelegd, volledig buiten de vrijeworpcirkel is gekomen of wanneer de periode van vier seconden is verstreken.

Nadat de scheidsrechter het fluitsignaal voor het nemen van de vrije worp heeft gegeven, waarbij de nemer van de vrije worp vier seconden de tijd krijgt om de bal in het spel te brengen, is het de tegenstanders toegestaan binnen de vrijeworpcirkel te komen, zodra de nemer van de vrije worp een duidelijk zichtbare beweging met de bal, een arm of been maakt. Hierbij doet het er niet toe of de beweging werkelijk leidt tot een worp of dat zij is bedoeld als schijnbeweging.

Uitsluitend de scheidsrechter bepaalt of aan de voorwaarden, die gelden voor het in het spel brengen van de bal, is voldaan. Commentaar op of betwisten van zijn beslissing voor wat betreft de afstand, die de bal heeft afgelegd, tijdslimieten of het aanraken van de lijn van de vrijeworpcirkel of het gebied van de vrijeworpcirkel (indien deze lijn niet is aangebracht), is niet toegestaan.

De spelers van de verdedigende ploeg moeten aan de voorwaarde 1. blijven voldoen totdat de nemer van de vrije worp een duidelijk zichtbare beweging met de bal, een arm of been maakt.

De medespelers van de nemer van de vrije worp moeten aan de voorwaarden 1. en 2. blijven voldoen tot dat de bal in het spel is gebracht. De bal is in het spel gebracht als één van de volgende drie situaties zich voordoet binnen de vier seconden nadat de scheidsrechter heeft gefloten voor het nemen van de vrije worp:

1. een verdediger raakt de bal aan;
2. de bal heeft een afstand van ten minste 1 m (gemeten over de vloer) afgelegd; een medespeler raakt vervolgens de bal aan terwijl hij met beide voeten op de grond buiten de vrijeworpcirkel staat;
3. de bal is volledig buiten de vrijeworpcirkel gekomen.

Uit een vrije worp mag de nemer van de vrije worp niet rechtstreeks scoren. Hij mag eerst scoren nadat de bal volgens situatie 1. en 2. in het spel is gebracht of volgens situatie 3. in het spel is gebracht en is aangeraakt door een andere speler.

Een overtreding wordt bestraft met een spelhervatting onder de korf voor de verdedigende ploeg.

B

Indien de spelers binnen de vier seconden na het teken van de scheidsrechter niet aan de in A genoemde voorwaarden 1. en 2. voldoen, fluit de scheidsrechter twee keer kort achter elkaar: de eerste keer om het spel te hervatten en de tweede keer om het spel weer te onderbreken en bestraft de overtreder als volgt:

- als de overtreding is gemaakt door een verdediger: met een nieuwe vrije worp aan de aanvallende ploeg; indien de scheidsrechter fluit voor een overtreding van een verdediger voordat de bal volledig door de korf is gevallen kent hij – met inachtnaam van § 3.2b en c – een doelpunt toe indien vaststaat dat de bal op het moment van fluiten de handen van de schietende speler al heeft verlaten en zich buiten bereik van enige verdediger bevindt. maakt de verdedigende ploeg deze overtreding voor de tweede keer tijdens dezelfde vrije worp, dan kent de scheidsrechter een strafworp toe;
- als de overtreding is gemaakt door een aanvaller: met een spelhervatting aan de verdedigende ploeg.

Wanneer spelers van beide ploegen zich binnen een afstand van 2,50 m bevinden, bestraft de scheidsrechter de speler, die zich het dichtst bij de plaats, waarop de vrije worp wordt genomen, bevindt.

Wanneer de scheidsrechter constateert dat spelers van beide ploegen zich op dezelfde, onjuiste afstand bevinden, bestraft hij de speler van de aanvallende ploeg.

Uitsluitend de scheidsrechter bepaalt of de bal, die is geworpen door de nemer van de vrije worp, een afstand van ten minste 1 m heeft afgelegd, volledig buiten de vrijeworpcirkel is gekomen of wanneer de periode van vier seconden is verstreken.

Indien de vrije worp wordt genomen vóór het fluitsignaal van de scheidsrechter wordt deze overgenomen.

De scheidsrechter dient stipt de hand te houden aan de bepalingen betreffende tijd en afstand. Op hetzelfde moment dat de scheidsrechter zijn arm opsteekt, kan hij de spelers met een gebaar aangeven of zeggen, dat zij de vereiste afstand in acht moeten nemen. De scheidsrechter behoeft niet de volle vier seconden te wachten alvorens het spel te hervatten. Hij hervat het spel zodra hij van mening is dat alle spelers zich op de juiste afstand bevinden.

Indien een verdediger bij herhaling binnen de voorgeschreven afstand komt, kan de scheidsrechter een strafworp toekennen (§ 3.11a sub B), en, bij hoge uitzondering, de overtreding beschouwen als wangedrag.

Nadat de scheidsrechter het fluitsignaal voor het nemen van de vrije worp heeft gegeven - waarbij de nemer van de vrije worp vier seconden de tijd krijgt om de bal in het spel te brengen - is het de tegenstanders toegestaan binnen de vrijeworpcirkel te komen, zodra de nemer van de vrije worp een duidelijk zichtbare beweging met de bal, een arm of been maakt. Hierbij doet het er niet toe of de beweging werkelijk leidt tot een worp of dat zij is bedoeld als schijnbeweging.

Uitsluitend de scheidsrechter bepaalt of aan de voorwaarden, die gelden voor het in het spel brengen van de bal, is voldaan. Commentaar op of betwisten van zijn beslissing voor wat betreft de afstand, die de bal heeft afgelegd, tijdslimieten, of het raken van de lijn van de vrijeworpcirkel of het gebied van de vrijeworpcirkel (indien deze lijn niet is aangebracht), is niet toegestaan.

Een wedstrijdreglement kan bepalen dat voor wedstrijden met zeer jeugdige spelers de periode van vier seconden - waarbinnen spelers de voorgeschreven afstand moeten innemen - wordt aangepast.

Het ophouden van de voorbereiding voor het nemen van een vrije worp of het trachten te voorkomen van het nemen van een vrije worp wordt bestraft volgens § 3.6t en kan bij herhaling van de overtreding worden aangemerkt als wangedrag.

§ 3.11 Strafworp

a Het toekennen van een strafworp

Een strafworp wordt in de volgende gevallen toegekend:

A Overtredingen die het verloren gaan van een scoringskans voor een aanvaller tot gevolg hebben. In die gevallen moet de scheidsrechter direct een strafworp toekennen.

B Overtredingen, door de verdediger herhaaldelijk gepleegd, waardoor de aanvaller wordt belemmerd scoringskansen te verwerven. Dan kan de scheidsrechter een strafworp toekennen.

Voorbeelden waarbij een scheidsrechter een strafworp moet toekennen tegen een verdediger:

- een speler hindert een vrijstaande speelster en of omgekeerd (§ 3.6k);
- een speler belet een tegenstander in scoringspositie het schieten, zoals:
  - a. door duwen of omverlopen (§ 3.6i);
  - b. door te zwaar hinderen (§ 3.6j);
- een speler heeft een scoringskans en een medespeler wordt in het hem tijdig en goed werpen van de bal gehinderd doordat:
  - a. een tegenstander ongeoorloofd hindert (§ 3.6j);
  - b. een tegenstander hem de bal uit handen slaat (§ 3.6h);
  - c. een tegenstander hem duwt, omverloopt of vasthoudt (§ 3.6i);
  - d. een tegenstander van de andere sekse hem hindert (§ 3.6k);
  - e. twee tegenstanders hem hinderen (§ 3.6l);
- een verdediger beïnvloedt een schot ongunstig door de paal te bewegen (§3.6r);
- de verdedigende ploeg maakt bij dezelfde vrije worp voor de tweede keer een overtreding door de regel betreffende het in acht nemen van de voorgeschreven afstand te overtreden (§ 3.10).

Het is duidelijk, dat in deze gevallen (waarbij een scoringskans verloren gaat) ook een strafworp moet worden toegekend voor een dergelijke overtreding begaan door (een) speler(s) uit het andere vak.

Voorbeelden waarbij een scheidsrechter een strafworp kan toekennen tegen een verdediger:

- afhouden, vasthouden of tegen de aanvaller oplopen, zodat het vrijlopen wordt belemmerd (§ 3.6i);
- te zwaar hinderen, waardoor het overplaatsen van de bal wordt belemmerd (§ 3.6j);
- de bal uit de handen slaan (§ 3.6h);
- bij herhaling te vroeg inlopen bij verschillende vrije worpen (§3.10c)
- bij herhaling niet in acht nemen van de voorgeschreven afstand van 2,50 m vanaf de plaats van de vrije worp gedurende de vier seconden voorbereidingstijd bij verschillende vrije worpen (§ 3.6t).

b Plaats van de strafworp

De strafworp moet worden genomen door een speler, die op dat moment in het aanvalsvak staat; de strafworpnemer dient direct achter het strafworp-punt te staan (zie § 1.2).

c Het nemen van de strafworp

De nemer van de strafworp moet met één voet direct achter het strafworp-punt staan en met de andere voet in het gebied achter de denkbeeldige lijn, die loopt door de rand van het strafworp-punt, evenwijdig aan de middenlijn (zie de tekening bij §1.2); hij mag het strafworp-punt en het vrijeworpged, als aangegeven op de tekening bij §1.2, niet met een voet (of een ander deel van zijn lichaam) raken voordat de bal zijn hand(en) heeft verlaten.

Alle overige spelers dienen buiten het strafworpgebied (zie de tekening bij §1.2) te staan tot de bal de hand(en) van de strafwornemer heeft verlaten.

De spelers, de coach en andere tot de ploeg behorende personen mogen op geen enkele wijze (acties, opmerkingen) het ongestoord nemen van de strafworp belemmeren.

Voor het nemen van de strafworp wordt zo nodig zowel de eerste als de tweede speelhelft verlengd tot het duidelijk is dat de bal wel of niet volledig door de korf is gevallen als direct resultaat van de strafworp.

Uitsluitend de scheidsrechter bepaalt of aan de voorwaarden, die gelden voor het in het spel brengen van de bal, is voldaan. Commentaar op of betwisten van zijn beslissing voor wat betreft de afstand, die de bal heeft afgelegd, tijdslijmieten of het raken van de lijn van het strafworpgebied of het strafworpgebied (indien deze lijn niet is aangebracht), is niet toegestaan.

Indien de strafworp wordt genomen vóór het fluitsignaal van de scheidsrechter wordt deze overgenomen.

De strafworp kan uitsluitend worden genomen door een speler uit het aanvalsvak.

De viersecondenregel, zoals van toepassing bij de spelhervatting en de vrije worp, geldt niet bij de strafworp.

Uit een strafworp mag direct worden gescoord.

Het in alle richtingen in acht nemen van een afstand van 2,50 m van het strafworp-punt, de paal en alle punten op de denkbeeldige lijn tussen het strafworp-punt en de paal houdt in, dat de overige spelers zich moeten opstellen buiten het strafworpgebied, zoals aangegeven in § 1.2 (zie tekening).

Bij het nemen van een strafworp mogen de tegenstanders, waartoe ook de coach, de vervangende spelers en andere tot de ploeg behorende personen behoren, op geen enkele wijze de aandacht van de strafwornemer afleiden. De nemer van de strafworp doet er goed aan te wachten tot alles rustig is.

Pogingen om het behoorlijk nemen van een strafworp te beletten, hebben - indien de worp mislukt - een nieuwe strafworp tot gevolg. Bovendien zijn zij als wangedrag te beschouwen, zeker in geval van herhaling.

De bepaling van § 3.10c, dat de tegenstanders binnen de voorgeschreven afstand mogen komen, zodra de nemer van de vrije worp een duidelijk zichtbare beweging met de bal, een arm of been maakt, en de bepaling dat de medespelers van de nemer van de vrije worp een onderlinge afstand van ten minste 2,50 m in acht moeten nemen, totdat de bal in het spel is gebracht, zijn niet van toepassing bij het nemen van een strafworp.

Iedereen moet ten minste 2,50 m afstand bewaren tot de bal de handen van de strafwornemer heeft verlaten. Wanneer een verdediger te vroeg binnen de voorgeschreven afstand komt en de strafworp mislukt wordt de strafworp overgenomen. Indien een aanvaller te vroeg binnen de voorgeschreven afstand komt, is het resultaat van het nemen van de strafworp niet van belang en wordt een spelhervatting toegekend aan de verdediging.

§ 3.12 Verbod om in de aanval de toegestane tijdslijmieten te overschrijden

Een aanvallende ploeg heeft 25 seconden de tijd om met een schot de korf te raken of te scoren. Deze tijd wordt aangegeven door een schotklok. De overschrijding van de tijdslijmieten wordt aangegeven door de zoemer van een schotklok, waardoor het spel wordt onderbroken. Bij overschrijding van de tijdslijmieten kent de scheidsrechter een spelhervatting toe aan de verdedigende ploeg. De spelhervatting wordt genomen op de plaats waar een aanvaller de bal in zijn bezit heeft op het moment dat de zoemer klinkt of de aanvaller de bal in bezit had vlak voordat de zoemer klonk.

1. De schotklok wordt gestart op 25 seconden als een aanvaller in het bezit van de bal komt.
2. De schotklok wordt herstart op 25 seconden als de bal na een schot de korf raakt.
3. De schotklok wordt gestopt en op 25 seconden gezet als een verdediger de bal in bezit krijgt, als een doelpunt door de scheidsrechter wordt toegekend en wanneer de halve of de gehele speeltijd is verstreken.

4. a. **De schotklok wordt gestopt en op 25 seconden gezet als de scheidsrechter fluit voor:**
- een overtreding die wordt bestraft met een vrije worp
  - een overtreding, die wordt bestraft met een spelhervatting
  - een overtreding, die wordt bestraft met een strafworp
  - een spelonderbreking als gevolg van een blessure van een verdediger.
- b. **Nadat de scheidsrechter het spel heeft hervat door een fluitsignaal, wordt de schotklok weer gestart zodra een aanvaller in het bezit is van de bal nadat de bal in het spel is gebracht door de nemer van een vrije worp, een spelhervatting of een strafworp.**

Het moment, waarop de bal in bezit komt, is dus bepalend voor het weer starten van de schotklok.

- 5 a. **De schotklok wordt gestopt bij het fluitsignaal van de scheidsrechter voor andere omstandigheden dan genoemd onder punt 4.**

Voorbeelden zijn: een uitbal, een scheidsrechtersworp, blessures van aanvallers of onbillijke bevoordeling.

- b. **De schotklok wordt weer gestart zodra de aanvaller in het bezit is van de bal en nadat de scheidsrechter het spel heeft hervat met een fluitsignaal. In die situaties loopt de klok terug vanaf het tijdstip, dat werd aangegeven bij het stoppen van de klok.**
Voor een spelonderbreking als gevolg van een blessure van de verdediger (zie punt 4.) wordt de schotklok teruggezet naar 25 seconden, waarna deze weer wordt gestart.

Het moment, waarop een aanvaller in het bezit komt van de bal, is dus bepalend voor het weer starten van de schotklok.

6. **In het geval een aanvaller de bal, direct of indirect via een verdediger, terugspeelt naar een medespeler in het verdedigingsvak, loopt de schotklok door en wordt deze niet opnieuw op 25 seconden gestart indien een aanvaller direct daaropvolgend in het bezit komt van de bal.**
7. **De scheidsrechter kent een doelpunt ook toe wanneer, op het moment dat de zoemer klinkt, vaststaat dat de bal de handen van de schietende speler heeft verlaten, zich buiten bereik van enig verdediger bevindt en de bal daarna volledig door de korf is gevallen.**

Een wedstrijdreglement kan bepalen voor welke wedstrijden deze regel wordt toegepast.

Een wedstrijdreglement kan een andere duur van de schotklokperiode voorschrijven, met name voor wedstrijden voor jonge spelers. De maximale schotklokperiode is 40 seconden en de minimale 20 seconden; aanbevolen wordt de periode op een veelvoud van vijf af te ronden.

De scheidsrechter kent een doelpunt toe als de bal de korf raakt juist voordat de zoemer klinkt en door de korf valt juist nadat de zoemer heeft geklonken, aangezien er geen gelegenheid is geweest de schotklok terug te zetten.

Een wedstrijdreglement kan bepalen dat – wanneer een tijd klok aan het eind van een speelheft minder resterende tijd aangeeft dan de schotklok – de schotklok op dat moment niet meer wordt gebruikt.

DEEL 2

Spelregels en toelichting spelregels veldkorfbal voor gemengde en damesploegen

Overall, waar in deel 1 over “vloer” wordt gesproken is voor de toepassing van de spelregels voor veldkorfbal het woord “grond” van toepassing.

N.B.

Als er staat: **Als deel 1** dan betreft het de tekst van de spelregel en - waar aanwezig - de bijzondere toelichting.

Als er staat: Als deel 1 (inspringend, gewone letter) dan betreft het de toelichting op de spelregel.

Definitie en inleiding

Als deel 1 (spelregels en bijzondere toelichting)

Als deel 1 (toelichting)

Hoofdstuk 1 Terrein, speelveld en materiaal

§ 1.1 Speelgebied

Het speelgebied bestaat uit het speelveld, het aangrenzende gebied en de banken.

a Speelveld

Een wedstrijdreglement bepaalt de afmetingen van het speelveld.

De maximumafmeting is 60 x 30 m; de minimumafmeting is 40 x 20 m.

Het speelveld wordt door een lijn evenwijdig aan de korte zijden in twee even grote vakken verdeeld.

Een wedstrijdreglement mag voor wedstrijden, waaraan slechts jonge spelers deelnemen, nog kleinere afmetingen voorschrijven of toelaten.

De verhouding tussen lengte en breedte moet altijd 2:1 zijn.

Het speelveld moet vlak, veerkrachtig en stofvrij zijn en mag niet glad zijn. Een goed onderhouden, kort gemaaid grasveld op behoorlijk drainerende bodem, of een kunstgrasveld met zand tussen de polen van het kunstgras, verdient de voorkeur. Een wedstrijdreglement kan voorschrijven dat bij een kunstgrasveld zand tussen de polen van het kunstgras verplicht is

b Aangrenzend gebied

Om het gehele speelveld dient een obstakelvrije ruimte van - bij voorkeur - 2 m maar ten minste 1 m aanwezig te zijn.

-

c Bank

Als deel 1

Als deel 1

§ 1.2 Afbakening

Het gehele speelveld is met duidelijk zichtbare lijnen of linten met een breedte van 3,0 - 5,0 cm afgebakend. Verder als deel 1.

Op grasvelden worden de linten strak en vlak op de grond bevestigd.

Op andere dan grasvelden mogen naast linten ook lijnen worden gebruikt. Deze dienen duidelijk zichtbaar te zijn en hun kleur moet afwijkend zijn van die van het speelveld. Lijnen en linten hebben een breedte van 3,0 - 5,0 cm.

Het strafworp punt moet of rond zijn met een diameter van 8,0 - 10,0 cm of een rechthoek van 15,0 bij 5,0 cm.

Het strafworp punt dient zodanig te zijn aangebracht, dat geen gevaar bestaat voor struikelen of voor letsel voor de spelers.

Verder als deel 1.

§ 1.3 Palen

Als deel 1

Als deel 1

Een wedstrijdreglement kan voorschrijven dat het verplicht is grondpotten aan te brengen in een kunstgrasveld.

§ 1.4 Korven

Als deel 1

Als deel 1

§ 1.5 Bal

Als deel 1

Als deel 1

§ 1.6 Uitrusting van spelers en officials

Als deel 1

Als deel 1

Hoofdstuk 2 Personen

§ 2.1 Spelers

a Aantal en indeling

Als deel 1

-

b Opstelling en onvoltallige ploegen

Als deel 1

Als deel 1

c Vervanging van spelers

Als deel 1

Als deel 1

§ 2.2 Aanvoerder, coach, vervangende spelers en andere tot de ploeg behorende personen

a Aanvoerder

Als deel 1

Als deel 1

b Coach en assistent-coach

Als deel 1

Als deel 1

c Vervangende spelers en andere tot de ploeg behorende personen

Als deel 1

Als deel 1

§ 2.3 Scheidsrechter

Als deel 1

-

a het keuren van weer, speelveld en materiaal; het letten op veranderingen, die tijdens het spel optreden

Redenen van afkeuring kunnen zijn:

- *zeer glad veld;*
- *hard bevroren, niet volkomen vlak veld;*
- *zeer modderig veld;*
- *grote plassen op het veld;*
- *regen, gepaard gaande met koude;*
- *snerpende wind bij felle vorst;*
- *onweer en bliksem.*

De scheidsrechter overtuigt zich er vóór aanvang van de wedstrijd van dat het weer en het speelveld geschikt zijn, dat de afmetingen van het speelveld, de lijnen, de strafworp punten, de palen en de korven aan de gestelde eisen voldoen en of alles gereed is om te beginnen. Hij mag slordigheid in dit opzicht niet toestaan.

De scheidsrechter geeft zich rekenschap van zijn verantwoordelijkheid ten aanzien van blessures en ziekten, die de spelers kunnen oplopen als gevolg van een slechte gesteldheid van het weer of het speelveld.

Hij mag ervan uitgaan dat de spelers in goede gezondheid verkeren.

Ook ziet hij erop toe dat geen gevaarlijke uitrusting door de spelers wordt gedragen.

b het handhaven van de regels van het spel

Als deel 1

Als deel 1

- c **het gebruiken van de officiële scheidsrechtersgebaren om zijn beslissingen te verduidelijken**

Als deel 1

-

- d **het ingrijpen, wanneer onbillijke bevoordeling van één van de ploegen door niet tot het spel behorende omstandigheden wordt teweeggebracht**

Als deel 1

Als deel 1

- e **het kennis geven van het beginnen, onderbreken, hervatten en beëindigen van het spel en het beginnen en beëindigen van een time-out door een fluitsignaal**

Bij het beginnen en hervatten van het spel fluit de scheidsrechter zodra de speler die de worp neemt gereed staat en aan alle gestelde regels (§ 3.9 en 3.10) is voldaan.

Onderbreken van het spel is vereist:

- *wanneer een doelpunt is toegekend;*
- *wanneer een overtreding moet worden bestraft;*
- *wanneer onbillijke bevoordeling is geconstateerd;*
- *wanneer een scheidsrechtersworp moet worden gegeven;*
- *in geval van een bloedende speler;*
- *wanneer maatregelen nodig zijn als gevolg van veranderingen in weer, speelveld, aan materiaal of bij spelers of als gevolg van wangedrag of overlast;*
- *wanneer de halve speeltijd is verstreken.*

Beëindigen van het spel is vereist:

- *wanneer als gevolg van veranderingen in weer, speelveld, aan materiaal of bij spelers of als gevolg van wangedrag of overlast verder spelen onmogelijk is;*
- *wanneer de gehele speeltijd is verstreken.*

Als deel 1

- f **het optreden tegen wangedrag van spelers, coaches, vervangende spelers en andere tot de ploeg behorende personen**

Als deel 1

Als deel 1

- g **het optreden tegen overlast van het publiek**

Als deel 1

Als deel 1

§ 2.4 Tijdopnemer en teller

- a **Een tijdopnemer wordt, waar mogelijk, aangesteld**

-

Als deel 1

- b **Een teller wordt, waar mogelijk, aangesteld**

-

Als deel 1

- c **Wanneer het spel is onderbroken kan de tijdopnemer de scheidsrechter door middel van een fluitsignaal attent maken op het feit, dat één van de ploegen een time-out of een vervanging heeft aangevraagd**

Als deel 1

Als deel 1

§ 2.5 Assistent-scheidsrechter

Als deel 1

Als deel 1

Hoofdstuk 3 Het spel

§ 3.1 Wedstrijdduur en time-out

- a **De speeltijd en de duur van de rust**

De speeltijd bedraagt 2 x 35 minuten met ten hoogste 10 minuten rust.

Een wedstrijdreglement kan een andere wedstrijdduur voorschrijven.

Met niet tot het spel behorend oponthoud wordt rekening gehouden. De hiervoor benodigde tijd behoort niet tot de speeltijd. Dit betreft ook: time-outs (zie b hierna) en de tijd, benodigd voor een vervanging.

Als deel 1

- b **Time-out**

Als deel 1

Als deel 1

c Vervanging

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.2 Doelpunten

a Geldige doelpunten

Als deel 1

-

b Voorafgaande overtreding

Als deel 1

-

c Ongeldige doelpunten

Als deel 1

Als deel 1

d De ploeg aan wie de scheidsrechter de meeste doelpunten toekent wint de wedstrijd

-

-

§ 3.3 Opstelling

a Keuze van aanvalsvak, indeling en opstelling

Als deel 1

Als deel 1

b Wijziging van indeling

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.4 Vak- en korfwisseling

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.5 Uitworp

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.6 Spelovertradingen (inleiding)

Als deel 1

-

§ 3.6 Spelovertradingen a t/m u

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.7 Uitbal

Als deel 1, behalve: “De bal is uit zodra hij in aanraking komt met de zoldering of een voorwerp boven het speelveld”.

Als deel 1, behalve: “Wanneer de bal uit is omdat hij de zoldering of een voorwerp boven het speelveld raakt, wordt de uitbal genomen bij één van de zijlijnen, het dichtst bij de plaats waar de zoldering of het voorwerp werd geraakt”.

§ 3.8 Scheidsrechtersworp

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.9 Spelherhvatting

a Het toekennen van een spelherhvatting

Als deel 1

Als deel 1

b Plaats van de spelherhvatting

Als deel 1

Als deel 1

c Het nemen van de spelhervatting

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.10 Vrije worp

a Het toekennen van een vrije worp

Als deel 1

Als deel 1

b Plaats van de vrije worp

Als deel 1

Op kunstgrasvelden, waar het strafworpgebied is aangegeven, kan de halve cirkel voor de paal worden doorgetrokken met een lijn van 3,5 - 5,0 cm breed. De lijn behoort tot de oppervlakte van de cirkel met een straal van 2,50 m. Op kunstgrasvelden, waar het strafworpgebied niet is aangegeven, kan in overleg met de eigenaar een cirkel met een straal van 2,50 m (met een lijnbreedte van 3,0 - 5,0 cm) worden getrokken. De lijn behoort tot de oppervlakte van de cirkel met een straal van 2,50 m.

Alle spelers, behalve de nemer van de vrije worp, staan dus buiten dit gebied tijdens het nemen van de vrije worp.

c Het nemen van de vrije worp

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.11 Strafworp

a Het toekennen van een strafworp

Als deel 1

Als deel 1

b Plaats van de strafworp

Als deel 1

Als deel 1

c Het nemen van de strafworp

Als deel 1

Als deel 1

DEEL 3

Overall, waar in de delen 1 en 2 van de spelregels “speler”, “spelers”, “aanval-ler”, “verdediger”, “tegenstander”, “hij” of “hem” staat, wordt voor de toepas-sing van deze spelregels “speelster”, “speelsters”, “aanvalster”, “verdedig-ster”, “tegenstandster”, “zij” of “haar” bedoeld.

N.B.

Als er staat: **Als deel 1** dan betreft het de tekst van de spelregel en - waar aanwe-zig - de bijzondere toelichting.

Als er staat: Als deel 1 (inspringend, gewone letter) dan betreft het de toelichting op de spelregel.

DEEL 3a

Spelregels en toelichting spelregels zaalkorfbal voor dames-ploegen

Definitie en inleiding

Als deel 1 (spelregels en bijzondere toelichting)

Als deel 1 (toelichting)

Hoofdstuk 1 Zaal, speelveld en materiaal

§ 1.1 Speelgebied

Als deel 1

-

a Speelveld

Als deel 1

Als deel 1

b Aangrenzend gebied

Als deel 1

Als deel 1

- c Bank**
Als deel 1
Als deel 1

§ 1.2 Afbakening

- Als deel 1**
Als deel 1

§ 1.3 Palen

- Als deel 1**
Als deel 1

§ 1.4 Korven

- Als deel 1**
Als deel 1

§ 1.5 Bal

- Als deel 1**
Als deel 1

§ 1.6 Uitrusting van spelers en officials

- Als deel 1**
Als deel 1

Hoofdstuk 2 Personen

§ 2.1 Spelers

- a Aantal en indeling**
Het spel wordt gespeeld door twee ploegen, elk bestaande uit acht spelers, van wie in elk vak vier spelers worden ingedeeld.

- b Opstelling en onvoltallige ploegen**
Wanneer één ploeg of beide ploegen onvoltallig is/zijn, kan de wedstrijd aanvagen of doorgaan, mits een indeling mogelijk is, waarbij in geen vak minder dan drie spelers van een ploeg zijn opgesteld. Verder als deel 1.

Als één van beide ploegen over minder dan zes spelers beschikt of de situatie zich voordoet als hierboven beschreven, wordt de wedstrijd niet gespeeld.

Als deel 1

- c Vervanging van spelers**

Als deel 1
Als deel 1

§ 2.2 Aanvoerder, coach, vervangende spelers en andere tot de ploeg behorende personen

- a Aanvoerder**

Als deel 1
Als deel 1

- b Coach en assistent-coach**

Als deel 1
Als deel 1

- c Vervangende spelers en andere tot de ploeg behorende personen**

Als deel 1
Als deel 1

§ 2.3 Scheidsrechter

Als deel 1

-

- a Het keuren van weer, speelveld en materiaal; het letten op veranderingen, die tijdens het spel optreden**

Als deel 1

Als deel 1

- b Het handhaven van de regels van het spel**

Als deel 1

Als deel 1

- c Het gebruiken van de officiële scheidsrechtersgebaren om zijn beslissingen te verduidelijken**

Als deel 1

-

- d Het ingrijpen, wanneer onbillijke bevoordeling van één der ploegen door niet tot het spel behorende omstandigheden wordt teweeggebracht**

Als deel 1

Als deel 1

- e Het kennisgeven van het beginnen, onderbreken, hervatten en beëindigen van het spel en het beginnen en beëindigen van een time-out door een fluitsignaal**

Als deel 1

Als deel 1

- f Het optreden tegen wangedrag van spelers, coaches, vervangende spelers en andere tot een ploeg behorende personen**

Als deel 1

Als deel 1

- g Het optreden tegen overlast van het publiek**

Als deel 1

Als deel 1

§ 2.4 Tijdopnemer en teller

- a Een tijdopnemer wordt, waar mogelijk, aangesteld**

-

Als deel 1

- b Een teller wordt, waar mogelijk, aangesteld**

-

Als deel 1

- c Wanneer het spel is onderbroken kan de tijdopnemer de scheidsrechter door middel van een geluidssignaal attent maken op het feit dat één van de ploegen een time-out of vervanging heeft aangevraagd**

Als deel 1

Als deel 1

§ 2.5 Assistent-scheidsrechter

Als deel 1

Als deel 1

Hoofdstuk 3 Het spel

§ 3.1 Wedstrijdduur en time-out

- a De speeltijd en de duur van de rust worden bepaald door een wedstrijdreglement**

Als deel 1

Als deel 1

- b Time-out**

Als deel 1

Als deel 1

- c Vervanging**

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.2 Doelpunten

a Geldige doelpunten

Als deel 1

-

b Voorafgaande overtreding

Als deel 1

-

c Ongeldige doelpunten

Als deel 1

Als deel 1

d De ploeg aan wie de scheidsrechter de meeste doelpunten toekent wint de wedstrijd

-

-

§ 3.3 Opstelling

a Keuze van aanvalsvak, indeling en opstelling

Als deel 1

Als deel 1

b Wijziging van indeling

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.4 Vak- en korfwisseling

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.5 Uitworp

Als deel 1

§ 3.6 Spelovertradingen (inleiding)

Als deel 1

-

§ 3.6 Spelovertradingen a t/m u

Als deel 1, m.u.v. § 3.6k.

Als deel 1, m.u.v. § 3.6k.

§ 3.7 Uitbal

Als deel 1

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.8 Scheidsrechtersworp

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.9 Spelherhvatting

a Het toekennen van een spelherhvatting

Na een door de scheidsrechter gesignaleerde overtreding van de aanvallende ploeg of een als licht beoordeelde overtreding van de verdedigende ploeg wordt de andere ploeg een spelherhvatting toegekend.

Nadat een doelpunt is toegekend, wordt het spel altijd hervat met een uitworp conform § 3.5. Zo wordt een overtreding van § 3.6g - toelichting, punt 2 en 4 - niet bestraft met een spelherhvatting voor de andere ploeg.

b Plaats van de spelherhvatting

Het spel wordt hervat op de plaats waar de overtreding is begaan. Is de overtreding tegen een bepaalde persoon begaan (§ 3.6h, i, j, k, l en soms m), dan wordt de spelherhvatting genomen op de plaats, waar de speler zich op het moment van de overtreding bevindt.

Wanneer de speler de bal aanraakt terwijl hij de middenlijn raakt wordt de spelhervatting genomen in het andere vak vlakbij het punt waar de speler de middenlijn raakte.

Wanneer de bal wordt aangeraakt door een speler, terwijl deze zich in het andere vak bevindt, is de plaats van de aanraking de plaats van de spelhervatting.

c Het nemen van de spelhervatting

Als deel 1

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.10 Vrije worp

a Het toekennen van een vrije worp

Als deel 1

-

b Plaats van de vrije worp

Als deel 1

Als deel 1

c Het nemen van de vrije worp

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.11 Strafworp

a Het toekennen van een strafworp

Als deel 1

Als deel 1, m.u.v. de voorbeelden inzake § 3.6k.

b Plaats van de strafworp

Als deel 1

Als deel 1

c Het nemen van de strafworp

Als deel 1

Als deel 1

DEEL 3

Overall, waar in de delen 1 en 2 van de spelregels “speler”, “spelers”, “aanval-ler”, “verdediger”, “tegenstander”, “hij” of “hem” staat, wordt voor de toe-passing van deze spelregels “speelster”, “speelsters”, “aanvalster”, “verde-digster”, “tegenstandster”, “zij” of “haar” bedoeld.

N.B.

Als er staat: **Als deel 1, deel 2 of deel 3a** dan betreft het de tekst van de spelregel en - waar aanwezig - de bijzondere toelichting.

Als er staat: Als deel 1 of deel 2 (inspringend, gewone letter) dan betreft het de toelichting op de spelregel.

DEEL 3b

Spelregels en toelichting spelregels veldkorfbal voor dames-ploegen

Definitie en inleiding

Als deel 1 (spelregels en bijzondere toelichting)

Als deel 1 (toelichting)

Hoofdstuk 1 Terrein, speelveld en materiaal

§ 1.1 Speelgebied

Als deel 2

a Speelveld

Als deel 2

Als deel 2

b Aangrenzend gebied

Als deel 2

-

- c Banken**
Als deel 1
Als deel 1

§ 1.2 Afbakening

- Als deel 2**
Als deel 2

§ 1.3 Palen

- Als deel 1**
Als deel 1

§ 1.4 Korven

- Als deel 1**
Als deel 1

§ 1.5 Bal

- Als deel 1**
Als deel 1

§ 1.6 Uitrusting van spelers en officials

- Als deel 1**
Als deel 1

Hoofdstuk 2 Personen

§ 2.1 Spelers

- a Aantal en indeling**
Als deel 3a
-

- b Opstelling en onvoltallige ploegen**
Als deel 3a
Als deel 1

- c Vervanging van spelers**
Als deel 1
Als deel 1

§ 2.2 Aanvoerder, coach, vervangende spelers en andere tot de ploeg behorende personen

- a Aanvoerder**
Als deel 1
Als deel 1

- b Coach en assistent-coach**
Als deel 1
Als deel 1

- c Vervangende spelers en andere tot de ploeg behorende personen**
Als deel 1
Als deel 1

§ 2.3 Scheidsrechter

- Als deel 1**
-

- a het keuren van weer, speelveld en materiaal; het letten op veranderingen, die tijdens het spel optreden**
Als deel 2
Als deel 2

b het handhaven van de regels van het spel

Als deel 1

Als deel 1

c het gebruiken van de officiële scheidsrechtersgebaren om zijn beslissingen te verduidelijken

Als deel 1

-

d het ingrijpen, wanneer onbillijke bevoordeling van één der ploegen door niet tot het spel behorende omstandigheden wordt teweeggebracht

Als deel 1

Als deel 1

e het kennisgeven van het beginnen, onderbreken, hervatten en beëindigen van het spel en het beginnen en beëindigen van een time-out door een fluitsignaal

Als deel 1

Als deel 1

f het optreden tegen wangedrag van spelers, coaches, vervangende spelers en andere tot de ploeg behorende personen

Als deel 1

Als deel 1

g het optreden tegen overlast van het publiek

Als deel 1

Als deel 1

§ 2.4 Tijdopnemer en teller

a Een tijdopnemer wordt, waar mogelijk, aangesteld

-

Als deel 1

b Een teller wordt, waar mogelijk, aangesteld

-

Als deel 1

c Wanneer het spel is onderbroken kan de tijdopnemer de scheidsrechter door middel van een geluidssignaal attent maken op het feit dat één van de ploegen een time-out of vervanging heeft aangevraagd

Als deel 1

Als deel 1

§ 2.5 Assistent-scheidsrechter

Als deel 1

Als deel 1

Hoofdstuk 3 Het spel

§ 3.1 Wedstrijdduur en time-out

a De speeltijd en de duur van de rust

Als deel 2

Als deel 1

b Time-out

Als deel 1

Als deel 1

c Vervanging

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.2 Doelpunten

a Geldige doelpunten

Als deel 1

-

b Voorafgaande overtreding

Als deel 1

-

c Ongeldige doelpunten

Als deel 1

Als deel 1

d De ploeg aan wie de scheidsrechter de meeste doelpunten toekent wint de wedstrijd

-

-

§ 3.3 Opstelling

a Keuze van aanvalsvak, indeling en opstelling

Als deel 1

Als deel 1

b Wijziging van indeling

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.4 Vak- en korfwisseling

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.5 Uitworp

Als deel 1

-

§ 3.6 Spelovertradingen (inleiding)

Als deel 1

-

§ 3.6 Spelovertradingen a t/m v

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.7 Uitbal

Als deel 1

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.8 Scheidsrechtersworp

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.9 Spelhervatting

Als deel 1

Als deel 1

a Het toekennen van een spelhervatting

Als deel 1

-

b Plaats van de spelhervatting

Als deel 1

Als deel 3a

c Het nemen van de spelhervatting

Als deel 1

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.10 Vrije worp

a Het toekennen van een vrije worp

Als deel 1

-

b Plaats van de vrije worp

Als deel 1

Als deel 1

c Het nemen van de vrije worp

Als deel 1

Als deel 1

§ 3.11 Strafworp

a. Het toekennen van een strafworp

Als deel 1

Als deel 1

b. Plaats van de strafworp

Als deel 1

Als deel 1

c. Het nemen van de strafworp

Als deel 1

Als deel 1

Bijlage §2.3c van de spelregels

Scheidsrechtersgebaren, behorende bij de spelregels zaal- en veldkorfbal voor gemengde en damesploegen

Scheidsrechtersgebaren

Richting

De scheidsrechter wijst met één opgestoken arm de speelrichting aan.

§ 2.1c

Vervanging van spelers

De scheidsrechter brengt zijn handen boven het hoofd. Met de wijsvingers naar elkaar toe maakt hij een heen- en weergaande beweging.

§ 2.3b

Toepassen voordeelregel

De scheidsrechter wijst met twee gestrekte armen in de richting van het spel.

§ 3.1a

Stoppen van de speeltijd

De scheidsrechter steekt de arm, waaraan hij een stopwatch draagt, omhoog en geeft met de andere hand aan dat hij de tijd stil zet. Om duidelijk te maken dat hij de speeltijd hervat geeft hij hetzelfde teken en start hij de tijd.

§ 3.1b

Time-out

De scheidsrechter maakt een “T- teken” met beide handen om aan te geven dat hij een time-out toestaat.

§ 3.4
Vakwisseling

De scheidsrechter maakt een cirkelvormige beweging met één gestrekte vinger bij zijn hoofd.

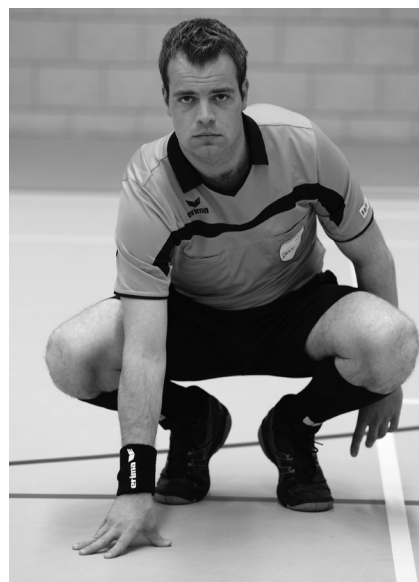
§ 3.6a
De bal met het been of de voet aan te raken

De scheidsrechter raakt met één van zijn handen de buitenkant van zijn been beneden de knie aan. Het been kan worden opgeheven.

§ 3.6b
De bal met de vuist weg te slaan

De scheidsrechter steekt één gebogen arm op en maakt een vuist. Hij beweegt deze arm licht op en neer.

§ 3.6c
De bal vast te pakken, te vangen of te tikken terwijl een deel van het lichaam, behalve de voeten, de grond raakt.

De scheidsrechter buigt door de knieën en raakt de grond aan.

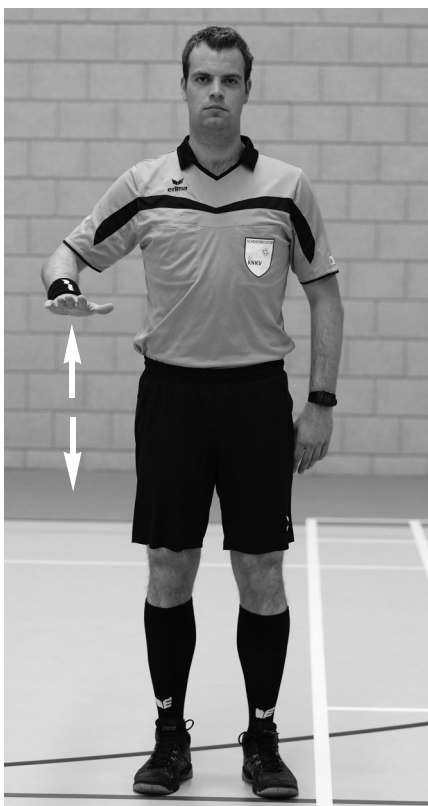
§ 3.6d
Met de bal te lopen

De scheidsrechter houdt beide armen gebogen voor het lichaam en maakt een draaiende beweging met beide armen.

§ 3.6f
De bal aan een medespeler over te geven

De scheidsrechter start met zijn armen voor zijn lichaam met de beide handen verticaal. Hij maakt een draaiende beweging met beide armen die het geven van de bal aan een medespeler aangeeft.

§ 3.6e
Alleen te spelen

De scheidsrechter beweegt zijn vlakke hand op en neer en bootst daarmee het stuiten van de bal na.

§ 3.6g
Het spel op te houden

De scheidsrechter wijst met één vinger op zijn stopwatch.

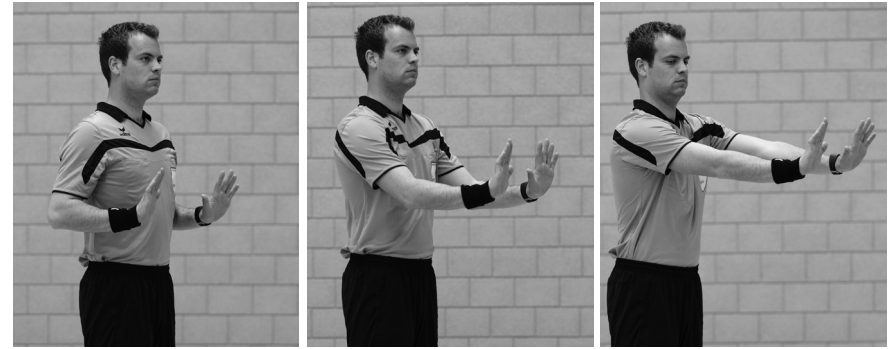
§ 3.6h
**Een tegenstander de bal uit de hand(en) te slaan,
 te nemen of te lopen**

De scheidsrechter steekt één van zijn armen met de handpalm naar boven gericht omhoog. Met de andere hand maakt hij een vegende beweging van het lichaam af over de opgeheven hand. Het gebaar kan worden gemaakt boven het niveau van de schouder wanneer de overtreding in de sprong wordt gemaakt.

§ 3.6i
Een tegenstander te duwen, vast te houden of af te houden

Afhouden: de scheidsrechter strekt beide armen zijwaarts, schuin naar beneden gericht.

§ 3.6i
Een tegenstander te duwen, vast te houden of af te houden

Duwen: de scheidsrechter wijst met beide handpalmen naar voren en maakt met beide armen een duwende beweging.

§ 3.6j
**Een tegenstander te zwaar
 te hinderen**

Doorslaan op het lichaam: de scheidsrechter tikt met één hand op zijn borst en wijst met de andere hand de overtredende speler aan.

§ 3.6j
**Een tegenstander te zwaar
 te hinderen**

Blokken van de armbeweging: de scheidsrechter steekt één arm vooruit en maakt met de andere hand een tikkende beweging op de uitgestoken arm.

§ 3.6j
Een tegenstander te zwaar te hinderen

De scheidsrechter maakt met beide armen voor het lichaam een beweging alsof hij iemand omarmt.

§ 3.6m
Buiten het eigen vak te spelen

De scheidsrechter gebruikt één gestrekte hand en beweegt deze heen en weer, alsof er een lijn wordt aangegeven.

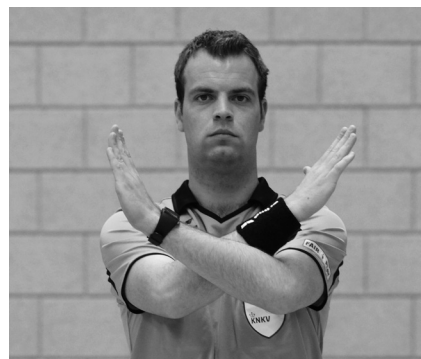
§ 3.7
Uitbal

De scheidsrechter gebruikt één gestrekte hand en beweegt deze heen en weer, alsof er een lijn wordt aangegeven.

§ 3.6n
In verdedigde positie te schieten

De scheidsrechter steekt één arm met een vooruitgestoken hand schuin omhoog en brengt de vingers van die hand onder een hoek van 90°.

§ 3.6o
Te schieten na snijden langs een andere aanvaller

De scheidsrechter brengt zijn beide onderarmen gekruist voor de borst.

§ 3.6r
Een schot te beïnvloeden door de paal te bewegen

De scheidsrechter loopt naar de paal en pakt deze vast.

§ 3.6s
De paal beet te grijpen bij het springen, lopen of afzetten

De scheidsrechter loopt naar de paal en pakt deze vast.

§ 3.6u
Op een gevaarlijke wijze te spelen

De scheidsrechter brengt één van zijn onderarmen voor het lichaam met de handpalm verticaal en open. Met de andere hand maakt hij een vuist en stoot daarmee tegen zijn handpalm waarbij hij de overtredende speler aankijkt.

§ 3.8
Scheidsrechtersworp

De scheidsrechter steekt de duimen van beide handen boven zijn hoofd.

§ 3.9
Spelhervatting

De scheidsrechter wijst met de ene arm de plaats aan waar de spelhervatting wordt genomen en geeft met de andere arm de speelrichting aan.

§ 3.10
Vrije worp

De scheidsrechter brengt één arm omhoog met een open handpalm en wijst met de andere arm naar het strafworp punt. Daarna maakt hij het gebaar dat bij de overtreding hoort.

Opmerking: als het strafworp punt niet wordt gebruikt als de plaats van de vrije worp, gebruikt de scheidsrechter hetzelfde gebaar en wijst de plaats aan waar de vrije worp wordt genomen.

§ 3.9 en 3.10 Spelhervatting en vrije worp

Overtreding van de viersecondenregel: de scheidsrechter heft één arm omhoog en steekt daarbij vier vingers op.

Opmerking: dit gebaar wordt ook bij de vrije worp gebruikt om aan te geven dat de scheidsrechter binnen maximaal vier seconden zal fluiten om het spel te hervatten.

§ 3.10 Vrije worp

Binnen 2,50 m komen nadat de scheidsrechter heeft gefloten om het spel te hervatten: de scheidsrechter brengt zijn beide onderarmen voor het lichaam met de handpalmen verticaal en beweegt de handpalmen naar elkaar toe en van elkaar af.

Opmerking: dit gebaar wordt ook gebruikt om aan te geven dat een speler binnen het strafworpgebied is gekomen voordat de bal de handen van de strafworpnamer heeft verlaten.

§ 3.11 Strafworp

Toekennen van een strafworp: de scheidsrechter wijst met één gestrekte arm naar het strafworp punt.

§ 3.11 Strafworp

Strafworp voor herhaalde overtreding: de scheidsrechter wijst met een uitgestrekte arm naar het strafworp punt. De andere arm steekt hij in de hoogte met twee opgestoken vingers.

§ 3.12
Signaal schotklok

De scheidsrechter houdt een arm omhoog en maakt een vuist. Daarmee geeft hij in geval van twijfel de bediener van de schotklok aan dat binnen de daarvoor gestelde tijd de bal de korf heeft geraakt.

Colofon

Spelregels Korfbal 2013
1 juli 2013

Eindredactie:

Werkgroep Spelregels
*Gert Dijkstra, Henry van Meerten,
Dick van Remmerden en Jan van Zomeren*

Grafische realisatie:

TIME, Rotterdam - time4u.nl

Fotografie:

Archief KNKV (omslag)
Marco Spelten (scheidsrechtersgebaren)
Scheidsrechter: Mark Datema (scheidsrechtersgebaren)

